

కర్తయోగం

యమలోక వార్తలు

ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్
www.freegurukul.org

సదాశివ సమారంభం

గురు దక్షిణామూర్తి

గురు వేదవ్యాస మహర్షి

గురు కుచ మహర్షి

గురు నారద మహర్షి

గురు వాల్మీకి మహర్షి

గురు కృష్ణుడు

శంకరాచార్య మధ్యమాం

గురు దత్తాత్రేయ

గురు బాలాభాజ

గురు గోతమ బుద్ధ

గురు ఆదిశంకరాచార్య

గురు రామానుజాచార్యులు

గురు జ్ఞానేశ్వర్

గురు రవిదాస్

గురు కబీర్ దాస్

గురు చైతన్య మహా ప్రభువు

గురు నానక్

గురు రాఘవేంద్ర స్వామి

గురు వీరభక్తస్వామి

యోగి బేమన

అస్మదాచార్య పర్యంతం

గురు వైలింగ్ స్వామి

గురు లాహిరి మహాశయ

గురు రామకృష్ణ పరమహంస

అమృతాకరదా దేవి

గురు వివేకానంద

గురు సాయిబాబా

గురు అరవీంద్

గురు రమణ మహర్షి

గురు యోగానంద

గురు భక్తవేదాంత ప్రభుపాద

గురు మళయాళ స్వామి

గురు విద్యాప్రకాశానందగిరి

గురు చంద్రశేఖర పరమాచార్య

వందే గురుపరంపరాం..

“ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్” ద్వారా విలువలు, నైపుణ్యాలతో కూడిన విద్య ఉచితంగా + సులభంగా + ఆకర్షణీయంగా + నాణ్యతతో కూడి అందించే సేవా కార్యక్రమంలో భాగంగా ఈ పుస్తకాన్ని భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్(డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా) నుంచి సేకరించి అందిస్తున్నాము. ఇందుకు మేము వారికి కృతజ్ఞత తెలియచేసుకుంటున్నాము.

సాయి రామ్ వారి సేవల విస్తరణలో భాగంగా ఈ ఫౌండేషన్ స్థాపించబడినది. ఈ స్వచ్ఛంద సంస్థ ద్వారానే అన్ని సేవలు అందించబడును. ఇటువంటి పుస్తకాలు మీరు వ్రాసినట్లయితే (లేక) సేకరిస్తే మాకు తెలియచేయండి. మేము ప్రతి విద్యార్థికి ఉచితంగా అందేలా చేస్తాము, తద్వారా ఉన్నత విలువలు, నైపుణ్యాలు కలిగిన విద్యార్థులను మన దేశానికి అందించవచ్చు. మాతో కలిసి నవ భారత నిర్మాణ కార్యక్రమంలో పనిచేయుటకు, భాగస్వామ్యం అగుటకు ఆసక్తి ఉంటే సంప్రదించగలరు.

ఈ గ్రంథాలను ఉచితంగా ఆన్ లైన్ లో చదువుటకు, దిగుమతి(డౌన్లోడ్) చేసుకొనుటకు గల మార్గాలు:

- 1) భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్: <http://www.new.dli.ernet.in>
- 2) ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్ వెబ్ సైట్ : www.freegurukul.org
- 3) సాయి రామ్ వెబ్ సైట్ : <https://sites.google.com/site/sairealattitudemanagement>
- 4) మొబైల్ ఆప్: Free Gurukul

గమనిక: భక్తి,జ్ఞాన,ధర్మ ప్రచారార్థం ఉచితంగా eBook రూపంలో భారత ప్రభుత్వపు డిజిటల్ లైబ్రరీ సహాయంతో ఇవ్వడం జరిగింది. ఇది లాభార్జన దృష్టిలేని ఉచిత సేవ. ఈ సేవలో అంతర్జాలంలోని(ఇంటర్నెట్) లైసెన్సు / కాపీరైటు అభ్యంతరాలు లేనివి అనుకొన్న పుస్తకాలను గ్రహించటం జరిగినది. అనుకోకుండా ఏవైనా అభ్యంతరకరమైనవి ఉన్నచో మాకు తెలుప మనవి, వాటిని తొలగించగలము అని మనవి చేసుకొంటున్నాము.

Website: www.freegurukul.org

Mobile App: Free Gurukul

email: support@freegurukul.org

Facebook: www.facebook.com/freegurukul

Help Line / WhatsApp: 9042020123

“ మన లక్ష్యం: విలువలు, నైపుణ్యాలతో కూడిన విద్య అనేది ఉచితంగా + సులభంగా + ఆకర్షణీయంగా + నాణ్యతతో కూడి అందరికీ అందించబడాలి “

ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్ – Free Gurukul Education Foundation

సర్వం పరమాత్మ పాద సమర్పణమస్తు

భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్ - డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా

<http://www.new.dli.ernet.in>

Digital Library of India: Inc x

www.new.dli.ernet.in

Digital Library of India

Hosted by: Indian Institute of Science, Bangalore in co-operation with
CMU, IIT-H, NSF, ERNET and MCIT for the Govt. of India and 21 major participating centres.

Home Vision Mission Goals Benefits Content Selection Current Status People Funding Copyright Policy FAQ RFP

Books Journals
Newspapers
Palm-Leaves (Manuscripts)

Title:

Author:

Year: to

Subject: Any Subject

Language:

Scanning Centre: Any Centre

[Presentations and Report](#)
[Statistics Report](#)
[Status Report](#)
[Feedback](#) | [Suggestions](#) |
[Problems](#) | [Missing links or Books](#)

Click [here](#) for PDF collection
DLI MIRROR at IUCAA Data Center PUNE

For the first time in history, the Digital Library of India is digitizing all the significant works of Mankind.

[Click Here to know More about DLI](#) ^{New!}

Books	Journals	Newspapers	Manuscripts
<ul style="list-style-type: none">Rashtrapati BhavanCMU-BooksSanskritTTD TirupathiKerala Sahitya Akademi	<ul style="list-style-type: none">INSA	<ul style="list-style-type: none">Times of IndiaIndian ExpressThe HinduDeccan HeraldEenaduVaartha	<ul style="list-style-type: none">Tamil Heritage FoundationAnnaUniversity ^{New!}

Title Beginning with.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Author's Last Name

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Year

1850-1900	1901-1910	1911-1920	1921-1930	1931-1940	1941-1950	1951-
-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-------

Subject

Astrophysics	Biology	Chemistry	Education	Law	Mathematics	Mythology	Religion	For more subjects...
--------------	---------	-----------	-----------	-----	-------------	-----------	----------	----------------------

Language

Sanskrit	English	Bengali	Hindi	Kannada	Marathi	Tamil	Telugu	Urdu
----------	---------	---------	-------	---------	---------	-------	--------	------

అతి విశిష్టం ఈ దానం!

“దానాలలోకెల్లా ఆధ్యాత్మిక విద్యాదానం చాలా శ్రేష్టమైంది! దాని తరువాతిది లౌకిక జ్ఞానదానం, ప్రాణదానం, అన్నదానం” అని వ్యాసమహర్షి చెప్పారు.

మన ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానం భారతదేశ హద్దులలో నిలిచి పోకూడదు. లోకమంతటినీ ఆవరించాలి! ఇలా లోకవ్యాప్తమైన ధర్మప్రచారాన్ని మన పూర్వులు చేశారు. హైందవ వేదాంతం ఎన్నడూ ఈ దేశం దాటి పోలేదని చెప్పేవారూ, మతప్రచారార్థం తొలిసారిగా, పరదేశాలకు వెళ్ళిన సన్యాసిని నేనే అని చెప్పేవారూ, తమ జాతిచరిత్ర నెరుగని వారే! ఇలాంటి సంఘటనలు ఎన్నోసార్లు జరిగాయి. అవసరమైనప్పుడల్లా, భారతీయ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానప్రవాహం వెల్లువలా లోకాన్ని ముంచెత్తుతూ వచ్చింది.

రాజకీయ ప్రచారాన్ని రణగొణధ్వనులతో, యోధులతో సాగించవచ్చు. అగ్నిని కురిపించి, కత్తిని జళిపించి, లౌకిక జ్ఞానాన్నీ సంఘనిర్మాణ విజ్ఞానాన్నీ విరివిగా ప్రచారం చేయవచ్చు. కానీ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానదానం కళ్ళకు కనిపించకుండా, చెవులకు వినిపించకుండా కురుస్తూ, రోజూ పువ్వుల రాసుల్ని వికసింపజేసే మంచులాగా నిశ్శబ్దంగా జరగవలసి ఉంది. భారతదేశం నిరాడంబరంగా, లోకానికి మళ్ళీ మళ్ళీ చేస్తూ వచ్చిన దానమిదే!

మిత్రులారా! నేను అవలంబించే విధానాన్ని తెలియజేస్తాను వినండి. భారతదేశంలోనూ, ఇతర దేశాల్లోనూ మన పౌరమార్గిక ధర్మాలను బోధించడానికి తగినవారుగా మన యువకుల్ని తయారు చేయడానికై భారతదేశంలో కొన్ని సంస్థలను నెలకొల్పాలి! ఇప్పుడు మనకు కావలసింది బలిష్ఠులు, జవసంపన్నులు, ఋజువర్తనులు, ఆత్మ విశ్వాసపరులు అయిన యువకులు. అలాంటి వారు నూరుమంది దొరికినా, ప్రపంచం పూర్తిగా పరివర్తన చెందగలుగుతుంది!!

ఇచ్చాశక్తి తక్కిన శక్తులన్నీ కన్నా బలవత్తరమైంది. అది సాక్షాత్తూ భగవంతుని దగ్గరి నుండి వచ్చేదే కాబట్టి దాని ముందు తక్కినదంతా లొంగిపోవలసిందే. నిర్మలం, బలిష్ఠం అయిన ‘ఇచ్చ’ (సంకల్పం) సర్వశక్తిమంతమైంది. దానిలో మీకు విశ్వాసం లేదా? ఉంటే మీ మతంలోని మహోన్నత ధర్మాలను ప్రపంచానికి బోధించడానికై కంకణం కట్టుకోండి. ప్రపంచం ఆ ధర్మాల కోసమై ఎదురుచూస్తోంది. ఆనేక శతాబ్దాలుగా ప్రజలకు క్షుద్రసిద్ధాంతాలు నేర్పడం జరిగింది. వారు వ్యర్థులని ప్రపంచమంతటా బోధలు జరిగాయి. ఎన్నో శతాబ్దాల నుండి వారు ఈ బోధనల వల్ల భయభ్రాంతులై, పశుప్రాయులైపోతున్నారు. తాము ఆత్మస్వరూపులమనే మాటను వినడానికైనా వారెన్నడూ నోచుకోలేదు. “నీచాతినిచుడిలో కూడా ఆత్మ ఉంది. అది అమృతం, పరమ పవిత్రం, సర్వశక్తిమంతం, సర్వవ్యాపకమైనది” అని వారికి ఆత్మను గురించి చెప్పండి. వారికి ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ప్రసాదించండి. ❖

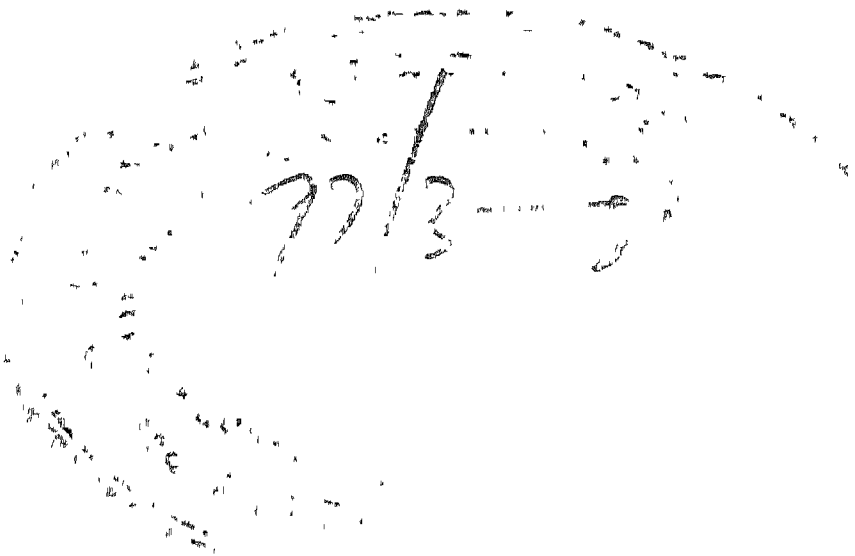
మూలం: శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ - ఫిబ్రవరి 2014

ఇహైవ నరకవ్యాధే
శ్చికిత్సాం న కరోతి యః
గత్వా నిరౌషధం దేశం
వ్యాధిస్తః కిం కరిష్యతి.

నరకమను వ్యాధికి శాస్త్రములు, సద్గురువులు, సాధనలు మున్నగునవి ఔషధములు. అవి ఈ భూలోకమందే లభించును. కావున ఈ లోకమందే, ఈ మానవజన్మయందే నరకవ్యాధికి ఎవడు (భక్తి జ్ఞాన వైరాగ్యాది సాధనలద్వారా) చికిత్స గావించుకొనడో, అట్టివాడు తన రోగనివారణకై ఔషధములులేని ఇతరలోకములకు బోయి - ఏమిచేయగలడు? కాబట్టి ఇప్పుడే పుణ్యమును, జ్ఞానమును సముపార్జించి సంసారదుఃఖమును శీఘ్రముగ అంత మొనర్చుకొనవలెను.

య మ లో క వార్త లు

శ్రీ శు క బ్ర హ్మ శ్ర మ ము

శ్రీ కా శ హ న్రి

1981

[పం : డ. 1-50

7 వ కూర్పు వరకు—21,000

8 వ కూర్పు 1981—2,000

మానుషం దుర్లభం ప్రాప్య నిత్యం యస్తు స సాధయేత్
స యాతి నరకం ఘోరం కోఽన్యస్తస్మాదచేతనః. 1

దుర్లభమగు మనుష్యుడన్నచు బడసియు నిత్యమై,
సత్వమైనట్టి ఆత్మనుగూర్చి యెవడు ప్రయత్నింపకుండునో,
అట్టివాడు తన అజ్ఞానఫలితముగ ఘోరమగు నరకమును
బొందును. అట్టివానికంటె బడమైనవాడు వేతాకడెవడుండ
గలడు ?

అస్థిరేణ శరీరేణ యోఽస్థిరైశ్చ ధనాదిభిః
సంచినోతి స్థిరం ధర్మం స ఏకో బుద్ధిమాన్మరః
తస్మాత్సర్వప్రయత్నేన కర్తవ్యో ధర్మసంచయః. 2

అస్థిరమును, శరీరమునగు మనుష్యశరీరమును
బొందియు అస్థిరములగు ధనాదులను బడసియు ఎవడు స్థిర
మగు ధర్మమును సముపార్జించునో ఆతడొకడే బుద్ధిమంతు
డగును. కాబట్టి సర్వప్రయత్నములచేతను, ధర్మమునే
సంపాదించవలెను.

(యమధర్మరాజు)

మూద్రణ :

ప్రీడమ్ ప్రెస్,

మద్రాసు - 600 021.

విషయ సూచిక

1. యమలోక వర్ణన	...	1
2. యమలోక మార్గము	...	3
3. వైతరణీనది, దారుణ		
యమలోక ప్రయాణము	...	8
4. యమధర్మరాజు, చిత్రగుప్తుడు	...	19
5. యమలోక బాధలు	...	21
6. పాపుల వివరము	...	25
7. పాపములు - పానికి తగిన శిక్షలు	...	29
8. గర్భనరకము	...	33
9. యమబాధా నివారణ	...	38
10. దుఃఖనివారణోపాయము	...	49
11. మోక్షప్రాప్తి	...	59

‘అపదం నరకం ఘోరం గీతాధ్యాయా న వశ్యతి’ 1

భగవద్గీతను అధ్యయనము చేయువాడు, అపత్తులను గాని, ఘోరముగు నరకమునుగాని యెన్నటికిని చూడక యే యుండును.

కాలకాలం ప్రపన్నానాం కాలః కిం ను కరిష్యతి. 2

కాలునకు కాలుడైన పరమేశ్వరుని శరణుజొచ్చిన వారిని ఇక కాలుడు (యముడు) ఏమిచేయగలడు ?

చంద్రశేఖరమాశ్రయే మమ కిం కరిష్యతి వై యమః. 3

నేను చంద్రశేఖరుడను పరమేశ్వరుని ఆశ్రయించెదను. అట్టి నన్ను ఇక యము డేమి చేయగలడు ?

ప్రస్తావన

ప్రతిజీనియు ఆనందముకొరకై తనూదహలాడు
చున్నాడు. దుఃఖమును పోగొట్టుకొనుటకై తీవ్రముగ
అభిలషించుచున్నాడు. బంధవిముక్తికై ఉత్కంఠను వెలి
బుచ్చుచున్నాడు. మోక్షమునకై అట్టులు చాచుచున్నాడు.
కాని ఆ మోక్షము లభించుటెట్లు? మోక్షమునకు ఆత్మ
జ్ఞానము అవసరము. ఆత్మజ్ఞానమునకు చిత్తశుద్ధి అవసరము.
చిత్తశుద్ధికి సచ్చీలము అవసరము. అట్టి సచ్చీలము, సచ్చ
రిత్ర మనుజునకు కలుగవలెననిన, అతడు పుణ్యకార్య
తత్పరుడై, పాపవిముఖత్వము కలిగి ప్రవర్తించవలసి
యుండును. సద్గుణావలంబియై, దుర్గుణములకు లవలేక
మైనను తన హృదయమున చోటియక పాపభీతి కలిగి
వర్తించవలెను.

పాపభూయిష్టమగు మలినచిత్తముగల జీవికి ఆత్మాను
భూతి ఎన్నటికిని కలుగనేరదు. కావున చిత్తశుభారమున
దాగియుండు బహుదస్మార్జిత పాపవాసనలను, దుర్గుణములను
వివేకముచే జీవుడు ఏరి పారవేయవలెను. స్మృప్తియందొక
అప్రతిహతమగు నియమము (Law) కలదు. 'పాపముచే
దుఃఖము, పుణ్యముచే సుఖము, జ్ఞానముచే మోక్షము'—
ఇదియే ఆ నియమము. దీనిని ఎవరును తప్పించలేరు.

పాపము చేసినవారు దుఃఖమును అనుభవింపక లేప్పదు. ప్రతిపాపకార్యమునకును శిక్ష కలదు. ఆ శిక్షను పాపి విధిగా అనుభవించియే తీరవలెను. శారీరకముగ చేసిన పాపమునకు, దుష్కృత్యమునకు ప్రభుత్వము వారెట్లు దండనను విధించుచున్నారో, అట్లే మానసికముగ ఒనర్చు పాపములకకూడ విశ్వప్రభుత్వమువారు దండనను విధించుదురు. శరీరము చేతను, వాక్కుచేతను, మనస్సుచేతను-అనగా త్రికరణములచే గావింపబడు ప్రతిపాపకార్యమునకును విశ్వప్రభుత్వముచే శిక్ష అవశ్యము విధింపబడగలదు.

విశ్వప్రభుత్వముయొక్క దండన విభాగమునకు అధిపతి యమధర్మరాజు. దండించు క్షేత్రము నరకలోకము. పాపు లచట వారివారి దుష్కృత్యములకు తగిన శిక్షల ననుభవించుచుండును. నానాయాతవలను పొందుదురు. అచట వారి బాధలు వర్ణనాతీతములు. పూర్వ మొక పుడు గరుత్మంతుడు విష్ణుధగవానుని నరకలోకవృత్తాంతమును గుఱించి ప్రశ్నించియుండెను. 'మహాత్మా! నరకలోకమెట్టిది? అచట పాపాత్ము లేయేనిధముగ వారి కర్మఫలముల ననుభవించుచుండురు? ఏయే పాపమునకు ఏయేశిక్ష లభించును?' - అని యీ ప్రకారముగ మిగుల ఉత్సుకతతో ప్రశ్నించిన గరుత్మంతునకు విష్ణుధగవానుడు విపులముగ ప్రత్యుత్తరముసంగియుండెను. నరకలోకమున జరుగు వృత్తాంతమంతను, వైకుంఠనాథుడు గరుత్మంతునకు చక్కగ వివరించి చెప్పెను.

అదియంతయు వివిన మీదట గరుత్మంతుడు పాపాత్ముల
వికృతచేష్టల ఘోరపరిణామమునకు భీతిల్లి, పారనుభవించు
భయంకరదుఃఖములు తలంచుకొని ఆశ్చర్యచకితుడై, ఆ
నరకయాతనలనుండి జీవుడు తప్పించుకొను ఉపాయము
సెలవిండని ప్రార్థింప, అంతట విష్ణుభగవానుడు వైరాగ్య
బోధోపరతులను చక్కగ వివరించి చెప్పెను. యమబాధా
నివారణకు ఉపాయము సెలవిచ్చెను. మానవజన్మను బడ
సిన జీవుడు ఒక్కనిమిషమైనను వ్యర్థముచేయక భక్తి
వైరాగ్యములద్వారా, తత్త్వచింతనద్వారా స్వస్వరూప
సాక్షాత్కారమును బడసి కృతార్థుడు కావలయుననియు,
ఇట్టి సాధనరూపసదవకాశము ఒక్క మానవజీవితమునందే
లభ్యమగుననియు కావున అనవరతప్రయత్నములచే తన
హృదయక్షేత్రమును లెస్సగ పరిశోధించుకొని, దుర్గుణము
లను చీడపురుగులను ఏరి పారవైచి, సద్గుణములను
అభివృద్ధిపఱచుకొని మోక్షసామ్రాజ్యమును బడసి నిరతిశ
యానందమును పొందవలయుననియు విష్ణుభగవానుడు
గరుత్మంతునకు చక్కగ వివరించి చెప్పెను. ఈ విషయ
మంతయు గరుడపురాణమున గలదు.

అట్లు విష్ణుభగవానుడు గరుత్మంతునకు తెలిపిన విశే
షము లన్నిటిని క్రోడీకరించి 'యమలోకపార్తలు' అను
గ్రంథమును వెలువరించితిమి. పాపకృత్యమునకు లభించు శిక్ష
ఎంత ఘోరమైనదో ముందుగానే తెలిసియున్నచో అట్టి పాప

కార్యములనుండి విముఖులగుటకు జనులకు కొంత అవకాశము ఏర్పడగలదు. కావున యమలోకపార్తలను తెలిసికొనినవారికి పాపవిముఖత్వభాసము అవశ్యమేర్పడి పుణ్యకార్యములందు, ఆధ్యాత్మికసాధనలందు ఆసక్తి జనింపగలదు. దానిచే బంధవిముక్తి, మోక్షము సిద్ధించగలదు. కావున ముముక్షువులగువారు యమలోకపార్తలను తెలిసికొని హృదయపరిశోధన గావించుకొని, పాపమునకు తిలాంజలి యొసంగి, పుణ్యకార్యతత్పరులై, జ్ఞానార్జనముచేముక్తిని బడసి కృతార్థులగుదురుగాక !

ఇట్లు,
ప్రకాశకులు.

యమ లోక వార్తలు

(సాసాత్ముడు మరణించినపిదప ఎట్టి అనుభవములను పొందునో, యమలోకమున నెట్టి భయంకరయాతనల ననుభవించునో, ఆవిషయముల నన్నింటిని పూర్వము గరుడపురాజమున విష్ణుభగవానుడు గరుత్మంతునకు జెప్పియుండెను. నాని నన్నింటిని 'యమలోకవార్తలు' అను ఈ పుస్తక రూపమున ప్రకటించుచున్నాము. దీనివిగూర్చి తెలిసికొనినచో ఇక జనులకు పాపవిముఖత్వము, వద్దుజావలంబినము తప్పక కలుగగలవు.)

యమ లోక వర్ణన

విష్ణురువాచ :- (విష్ణువు గరుత్మంతున కిట్లు బోధించెను.)

ఓ గరుత్మంతుడా! దక్షిణ నైర్వృతి దిక్కులకు మధ్య యనుపురము కలదు. సురాసురులకు అభేద్యమై, చతుర శ్రముగ, ఉన్నత ప్రాకారయుక్తమై, నాలుగు ద్వారములు కలిగి, వేయి యోజనముల విస్తీర్ణము గలిగి ఆ యమ పట్టణము విరాజిల్లుచుండును. అచట సుందరమైన చిత్రగుప్త మందిరము కలదు. అది ఇరువదియైదు ఆమడల వెడల్పును, అంతియే పొడవును గలిగి, లోహప్రాకార వేష్టితమై, ఏడంత ఘ్నముల మేడలతో గూడి, అనేక ఉద్యానవనంబులతోను, ఉప వనంబులతోను శోభిల్లుచు నుండును. అచట చిత్రగుప్తుడు ఖరమాశ్చర్యకరమగు సింహాసనమున గూర్చుండి జీవుల ఆయు

ర్థాయమును నిర్దుష్టముగ లెక్కించుచుండును. వారివారి పుణ్యపాపములను పరిగణించుచు ఏ మాత్రము తేడా లేకుండ ఆతడు లెక్కవేయుచుండును. ఆతని శాసనానుసారమే జనులు వారివారి పుణ్యపాపములకు ఫలములగు సుఖదుఃఖముల ననుభవింపవలసియుండును.

చిత్రగుప్తుని మందిరమునకు తూర్పు భాగమున జ్వర గృహము, దక్షిణ భాగమున శూలరోగ గృహము, లూతా విస్ఫోట గృహము, పశ్చిమభాగమున యమసాశ గృహము, ఉత్తరమున రాజయత్న పాండురోగుల గృహము, ఈశాన్య దిశయందు శిరోరోగ గృహము, ఆగ్నేయమున మూర్ఛనా గృహము, నైర్వతి దిశయందు అతిసారగృహము, వాయవ్య దిశయందు కీటదాహగృహము కలవు. ఈ ప్రకారముగ ఆ యా గృహాంబుల మధ్య చిత్రగుప్తుడు జనుల శుభాశుభములను వ్రాయుచుండును.

ఆ చిత్రగుప్తాలయమునకు ముందుభాగమున ఇరువది యోజనముల దూరమున యమధర్మరాజమందిరము కలదు. రత్నమయమై, విద్యుత్సమాన కాంతియుతమై, రెండు వందల యోజనముల పొడవును, అంతియే వెడల్పును గలిగి, సహస్రస్తంభమండితమై, నానాహర్మ్యప్రసాదసంయుక్తమై, విశ్వకర్మచే యోగప్రభావమున నిర్మితమై అయ్యది నెలయు చున్నది. సర్వాభరణభూషితుడై, మకరకుండలాలంకృతుడై, కిరీటమును ధరించి యమధర్మరాజచట విరాజిల్లుచుండును. మృత్యువు, పాశహస్తుడగు కాలిండు, చిత్ర

గుత్తుడు, కృతాంతుడు ఆ యముని సేవించుచుందురు. అతనిచుట్టు పాశేదండధరులును, మహాబలశాలురును నగు యమభటులు ఉందురు. ధర్మనిర్ణేతలు ధర్మశాస్త్రములకు యథార్థమగు వ్యాఖ్యను గావించుచు యముని సేవించుచుందురు. పక్షపాతము, అబద్ధము, మాత్సర్యము అచట లేవు. సాపాత్కులు యమలోకమునకు దక్షిణ మార్గము గుండా వెళ్ళుదురు. ధర్మరాజయొక్క ఆ సభను వారు చూడజాలరు,

య మ లో క మార్గము

ఓ గరుత్మంతుడా! పుణ్యాత్ములు, భగవద్భక్తులు, జ్ఞానవంతులు, నరలోకమున కెన్నటికిని పోరు. పాపకార్య పరాయణులు, దయాధర్మవివర్జితులు, దుస్సహపాపరులు, శాస్త్రపరాక్కులు, వినయవిహీనులు, ఐశ్వర్యమదమత్తులు, అసురస్వభావయుతులు, దైవసంప్రదహితులు, మనోవికార యుక్తులు, కామమోహపరాయణులు మాత్రమే నరక లోకమునకు జని పెక్కు బాధల ననుభవించుచుందురు,

సాపాత్కుడు అంత్యకాలమున శ్లేష్మముచే బంధింప బడిన నాడులు కలవాడై, శ్వాసకాసలచే ఆయాసమును బొందుచు పరుండి, బంధువులందఱును చుట్టనుమూగి ఏడ్చుచుండ కంఠమునుండి గురక బయలుదేరగా కాలపాశబద్ధుడై మరణించును. ఆ మరణకాలమున జీవునకు దివ్యదృష్టి కలు

గును. జగత్తంతయు కరతలామలకముగా కాన్పించును. కాని అపుడేమియు పలుకజాలకుండును. చైతన్యము విలుస్తము కాగా సమీపముననున్న యమభటులు ప్రాణములను హానిస్థానములనుండి తొలగించివేయుదురు. ఈ ప్రకారముగ శ్వాస స్వస్థానమునుండి చలింపగ ఆక్షణము జీవనకు కల్పసమానముగా నోచును అప్పుడు వందలకొలది తేళ్ళు కుట్టిన ఎంత బాధ కలుగునో అంత బాధ యాతనికి కలుగును.

అత్తటి శ్లేష్మము పెడలును, నోటినుండి చొంగకారును. పాపాత్ముల ప్రాణవాయువులు అధోమూర్ఖమున జనును. అపుడు జీవుడు భయంకరులును, కోపాదుణితనేత్రులును, పాశములను, దండములను ధరించినవారును, దీగంజరులును, పళ్ళు పటపటకొఱుకువారును, ఊర్ధ్వకేతులును, కాకులవలె నల్లనివారు, వంకర మొగములు కలవారు, గోళ్ళే ఆయుధములుగ గలవారును నగు యమదూతలను జూచి భయపడి మాత్రపురీషములను వదలును.

జీవుడు అంగుష్ఠమాత్రుడై స్థూలదేహమునుండి హాహాకారములతో బయలుదేటి తన గృహమును జూచుచు నుండ యమభటులచే పట్టుకొనబడును. యమదూతలు జీవుని యాతనాదేహమున బంధించి బలాత్కారముగ కంఠమున పాశములను తగిలించి నేరము జేసినవానిని రాజభటులు దండించునట్లు దండించుచు చాలదూరము తీసికొనిపోవుదురు. వారిలో వారు తర్జనభర్జన చేయుచు భయంకరములైన నరకవృత్తాంతముల నాతనికి జెప్పుచు 'ఓరీ! పావీ! త్వరగా

నడువ్వుము. నీ విపుడు యమసదనమునకు బోవుచున్నాను. త్వరలోనే నిన్ను కుంభీపాకాది ఘోర నరకములందు కూల బ్రోసెదము' అని పలుకుచు ఇష్టమువచ్చినట్లు కొట్టుచునుండ జీవుడు హాహాకారములు సల్పుచుండును. మఱియు వారి యార్భటముచే గుండెలదరిపోవ, పరిరచు వారిలో కుక్కలచే కలువబడుచు, తాను చేరి పాపములను తలంచు కొనుచు గొప్ప ఇలికితను దప్పిక చేతను బాధపడుచు, ఎండ కాదుచిచ్చు, పడగాడ్పులచే తాపము పెంచుచు యనుభవులు కొండదాంతో విట్టలపై కొట్టుచును నడవ తక్కితక కాలిన ఇసుకతిప్పలమీద ఎట్లో కష్టముతో నడచుచుండును.

ఈ ప్రకారముగ అతికష్టమమీద నడక కొనసాగించుచు మధ్యమధ్య నడుచు లేచుచు అలసిపోయి గాఢాంధకారమున యదులోకమును జేరును. అచట యమమాతలు జీవునకు ఘోరములగు నరకయాతన లన్నిటిని జూపి యనుదర్శనముగూడ చేయించుదురు. యముని ఆజ్ఞ చే భటులా జీవుని ఆకాశమార్గమున తిరిగి భూలోకమునకు గొనివచ్చుదురు. కర్మబద్ధుడగు ఆ జీవుడు భూలోకమున తన పూర్వపు దేహమున ప్రవేశింపగోరును. కాని యనుభటు లాతనిని పాశములచే దృఢముగ బంధించియుండుటవలన అక్కార్యమున నిష్ఫలుడగును. ఆకలిదప్పలకు ఓర్వలేనివాడై యతడు ఏడ్చును. పుత్రులచే నీయబడు పిండములను, ఆతురదానములను స్వీకరించును. అయినను నాస్తికుడగు ఆ పాపాత్ముడు వానిచే తృప్తి బొందకుండును. మృతినొందినవారికి బౌద్ధ

దైహిక క్రియలను జనులు మానరాదు. ఏలయనగా, అట్లు
మానినచో మృతజీవులు బహుదుఃఖితులై శిశావదూష
ములతో నిర్జనారణ్యములందు కల్పాంతమువఱకు తిరుగాడు
చుండును. చేసికొనిన కర్మము ఎవరైనను అనుభవింపక
లేప్పదు.

నభుక్తం కీదుతే కర్మ కల్పకోటికత్తై రసి
అభుక్త్యా యాతగాం జన్మర్యామవ్యం లభతే నహి.

చేసికొనిన కర్మము అనుభవింపనిచో కోట్లకొలది
కల్పములకై నను యింపనేరదు. మఱియు ఆయా దుష్క
ర్మల ఫలములగు యమయాతనల ననుభవించినగాని తిరిగి
మానవజన్మ లభింపదు.

భూలోకమునుండి యమపురము ఎనుబడియాలు వేలు
యోజనముల (అమడల) దూరమున గలదు. (వైతరణీనది
యొక్క పై శాల్యమును లెక్కకు తీసికొనినచో). రోజునకు
కొంత కొంత దూరము చొప్పున ప్రయాణించుచు మృతి
నొందిన యా జీవుడు యమసదనమునకు కొద్ది రోజులలో
చేరును. మార్గశుద్ధ్యమున నతడు 1. సామపురము 2. సారి
పురము 3. సగేంద్రపురము 4. గంధర్వనగరము 5. కైలా
సపురము 6. క్రౌంచపురము 7. క్రూరపురము 8. విచిత్ర
భవనము 9. బహ్వాపదపురము 10. దుఃఖిదపురము 11. నానా
క్రందపురము 12. సుతప్తభవనము 13. కాద్రపురము
14. పయోవర్షణపురము 15. శీతాధ్యపురము 16. బహు

భీతిపురము - అను పదునాఱుపురములను చాటి వచ్చుచు
తొడకు యమాలయమునకు జేరును.

పాపి యమలోకమునకు పోవు మార్గమున పెట్టనీడ
యొండదు. ఆకలి బాపుకొనుటకు అన్నాదులు లభింపవు.
నాలుక ఎండిపోవుచున్నను నీళ్లు దొరకవు. ద్వాదశాదిత్యులు
ప్రళయకాలమునందువలె అచ్చట సదా వెలుగొందు
చుందురు. అట్టి మార్గమున పాపాత్ములగువారు నడిచి
పోవుచుందురు.

మఱియు ఆ మార్గమున చలిగాలి భోరున వీచు
చుండును. కాళ్ళలో ముండ్లు గ్రుచ్చుకొనుచుండును. ఒక్కొక్క
చోట విషపూరితములగు సర్పములు కలచును. సింహములు,
కుక్కలు మొదలగు క్రూరజంతువులు బాధించును. తేళ్ళు
కుట్టును. అగ్ని దహించును. ఒకచోట రెండువేల యోజన
ముల పొడవును వెడల్పును గలదియు మహా భయంకర
మైనదియు, కాకులు, గ్రద్దలు, గుడ్లసూబలు, తేనెటీగలు,
దోమలు మున్నగువానిచే నిండినదియు నగు అసిపత్రపనము
కలదు. దాని పెట్ల ఆకులు కత్తులవలె నుండును. జీవుని
యారినా దేహ మా యాకులచే ఛేదింపబడుచుండును. ఆ
వనమునందు దావాగ్నియు కలదు.

పాపి యమలోకమునకు పోవుచు దారిలో నొక్కొక్క
చోట అంధకారవృత్తములగు భయంకర కూపములందు
పడిపోవును. సర్వతాగ్రములనుండి కూలబడును. పదునైన

శత్రులమీదను, మేకులమీదను నడచును. అక్కడక్కడ నిప్పులవాన, రాళ్ళవాన, పిడుగులు, రక్తపువాన, ఉష్ణ జలము, ధూళి, బురద మీద పడుచుండును. ఒక్కొక్కచోట అగాధములగు శత్రులలో పడుచుండును. సేతుకచోట ఉన్నతములగు గుట్టలెక్కుచుండును. చీము, రక్తము, మోలము మున్నగు మలినపదార్థములతో నిండియుండు మడుగులలో కూలబడుచుండును.

వైతరణీనది - దారుణ యమలోక

ప్రయాణము

ఈ యమలోకమార్గముననే 'వైతరణీ' నది కలదు. దాని వెడల్పు నూలు అమడలు, దానియందు చీము, రక్తము నిరంతరము ప్రవహించుచుండును. దాని తీరములు ఎముకల గుట్టలచే నిండియుండును. మాంసము, రక్తమే అందలి బురద. వెంట్రుకలే అందలి నాచు. దానియందు భయంకరములైన మొసళ్ళు, క్రూర పక్షులు అనేకము లుండును. ఆ నది పాపాత్ముని జూచిన వెంటనే సెగల తోడను, పొగలతోడను నిండి సలసలకాగుచు మటింత భయంకరముగతోచును. మటియు సూదులవంటి ముక్కలు గల పురుగులతోడను, వాడియైన వాసికాగ్రములుగల గ్రద్దలతోడను, బొంత కాకులతోను, మాంసభక్షకులై

నీటికోతులతోను, మొసళ్లు, జలగలు, చేపలు, తాబేళ్లు మొదలగు భయంకర జలదంతువులతోను గూడియుండును.

పావులగు జీవు లా నదియందు పడి అచట కాధలు పడలేక 'అన్నా, నాయనా, సీమారా' అని మొరల మొరల వీడ్చుచుండును. మఱియు అకలిదప్పిక తీర్పునొను పాపము లేక అంజలి రక్తమునై త్రాగుచుండును. ఆ నది పెద్ద పెద్ద ధ్వనులుచేయుచు రక్తముతోను శబ్దముతోను గూడి పారుచు తరగనిదై చూచుటకు మహాభయంకరముగ నుండును.

పెళ్ళు తేళ్ళు నల్లత్రాచులు నిండియున్న అనదియందు పడిన పాపాత్ములను రక్షించువాడెవ్వరను జేందరు. పాపాల నదియందలి పెద్దపెద్ద పుడిగుండుములలోపడి క్రిందకు ద్రొళ్లుచు మొరల పైకి ఎగురకొట్టబడుదురు. ఈ నది పాపాత్ముల కొరకే ఏర్పడినది. దీనిని మించిన భయంకరమైన నది వేరొకటి యుండబోదు. ఈ ప్రకారముగ వివిధ ముఖములచే పరిపూర్ణమైన ఆ యమమూర్తమున పావులు పోవుచుండురు.

యమలోకమూర్తములో పాపాత్ములగు కొందఱిని యమదూతలు త్రాళ్ళచే బంధించి తీసికొనివెళ్లుదురు. మఱి కొందఱిని వీపుపై శూలములు గ్రుచ్చి తీసికొనిపోవుదురు. కొందఱిని ముక్కుకు త్రాళ్లుకట్టిలాగుకొనిపోవుదురు. చెవులకు దారములు కట్టి కొందఱిని ఉడ్చుకొనిపోవుదురు. పావులగు

కొందఱిని కాకులు లాగుచుండును. మెడలకు, చేతులకు, కాళ్లకు, వీపులకు జరువైన ఇనుపశంకెళ్లను తగిలించి తలపై ఇనుపకడ్డీలను బెట్టి యమభటులు పాపులను తోలుకొని పోవుదురు. భయంకరులగు యమదూతలు గదాది సాధనములచే పాపాత్ములను చావమోద, ఆ బాధలకు తట్టుకొనలేక ఎట్లో కష్టముతో అనుభవించుచు నోటినుండిరక్తమును గ్రమ్మిచు మఱల దానినే త్రాగుచు పెడలుచుందురు. ఇవిధముగ పాపులు తాము చేసిన పాపకృత్యములకు తగిన ఫలముల ననుభవించుచు మహాప్రయాణతో యమమందిరమునకు పోవుదురు. పాపాత్ముడు ఆ మార్గమున తన కొడుకులను, మనుమలు మున్నగువారిని మఱల మఱల తెలంచుకొని దూఱించుచుండును. మఱియు తన పాపచరితములను గూర్చి ఈ క్రింది విధముగ వాపోవుచుండును.

మహతా పుణ్యయోగేన మానుషం జన్మ లభ్యతే

తత్ప్రాప్య న కృతో ధర్మః కీదృశం హి మయాకృతమ్.

“గొప్ప పుణ్యముచేతనే మనుష్యజన్మ లభించును. దుర్లభమగు అట్టి జన్మను బొందియు నేనేల ధర్మకార్యములను జేయలేదు? అయ్యో! వెట్టివాడనైతిని. తపస్సు గావింపలేదు. దేవపూజలను చేయనేలేదు. దానధర్మములను ఒనర్పలేదు. యజ్ఞాదిక్రతువులను స్వప్నమందైనను దలంపలేదు. తీర్థయాత్రలను యథావిధిగ గావింపలేదు. బ్రహ్మనిష్ఠులను పూజింపలేదు. గంగానది పుణ్యనదులను సేవింపలేదు. సజ్జనుల నాశ్రయింపలేదు. వారల పరిచర్యనైనను ఒనర్ప

లేదు. పరోపకారమును గావింపలేదు. అయ్యో! నేను చేసిన పాపకృత్యములఫల ఔవ రనుభవించెదను!

“మఱియు మఱి మృతకౌఠికగాని, పశుపక్ష్యాదుల కౌఠికగాని నిర్జలప్రదేశములందు నేను జలాశయములను (బావులను, చెరువులను) త్రన్వింపలేదు. గోవులవిషయమున గాని, బ్రహ్మనిష్ఠుల విషయమునగాని రవ్వంతైనను పుణ్యమును గావింపలేదు. ఎవరిని అన్నదానము నేమియు చేయలేదు. గోవులకు ఒకనాడైనను కడుపునిండ గడ్డి వేయలేదు. కాన్తికుడనై, వేదతాస్త్రములను ఒత్వసించక స్వేచ్ఛగాతికుగాడితిని. పురాణములను శ్రవణము చేయలేదు. పాపాశకులను పూజింపలేదు. అయ్యో! నేను చేసిన పాపకృత్యముల ఫల ఔవ రనుభవించెదను!”

పాపియును స్త్రీ ఈ ప్రకారముగ తలపోయుచుండును—

“నన్ను కంటికి రెప్పవలె కాపాడు ఛత్తమాటను ఒక్కసార్త నను వినలేదు. ఛత్తను సేవింపవలయునను నీతిని స్వప్నమందైనను దలపకుంటిని, అత్తమామలు మున్నగు బారిని శారవింపలేదు. ఛత్తను ధర్మబుద్ధితో సేవింపలేదు. వ్రతములను, ఉపవాసాదులను గావింపలేదు. అయ్యో! నేను చేసిన పాపముల నెనరనుభవించెదను?”

ఏవం విరివ్య బహులన్పంస్మరన్ పూర్వదైహికం
మానుషత్వం మమ కుత ఇతి క్రోధస్సృగర్పతి.

అని యీ ప్రకారముగ పరిపరివిధముల విలపించుచు పాపాత్ముడగు జీవుడు తన పూర్వకృతపాపములను సంస్మరించుకొని 'మఱల నాకు మనుష్యదన్మ యెచ్చునవచ్చువా' అని యేడ్చుచు ఆ యసులోక మార్గమున నోత్పచ్చుచుండును.

అట్లు వాయువేగమున పడు నేమనినముల నడచి తుద శాతడు పదునెనిమిదవ దినమున సౌమ్యపుష్పమును జేకును. రమ్మచుగు ఆ పట్టణమున ప్రేతగణము నివసించుచుండును. దుఃఖము నచట పుష్పభద్రమును నది ప్రవహించుచుండును. విశ్రమించుటకు అనుచులమైన పెద్ద జిట్టి బిట్టును అచ్చోట గలదు. యనుభటులు పాపాత్ముల నచట విశ్రమింపజేయుదురు. అట్లు విశ్రమించియున్న సమయమున వారికి తమ భార్యలు, బిడ్డలు, బంధువులు, ధనము, సౌఖ్యములు స్మరణకు రాగా పరిపరి విధముల శోకింతురు. వారినిహించి యుచు మాత లిట్లు పరిహాసించుదురు-

క్వ దనం క్వ సుతా జాయా క్వ సుహృత్కర్షవ బాళవా.

న్యకర్యోపార్జితం ఖోక్తా మూఠ యాహి చిరం వతి.

మాధులగు ఓ జీవులారా! ధనమెచ్చుట? పుత్రులెవట? భార్యయెవట? మిత్రులెవట? బంధువులెవట? వారినిగూర్చి తెలంచుకొనుట వ్యర్థము. మీరు చేసిన కర్మలను ఫలమును మీరనుభవించియే తీరవలెను. కావున తెండు! చిరకాల మీ బాధాకరముగు నడికను కొనసాగింపుడు. ఓ మూఢులారా! ప్రయాణీకులకు దారిబ తెమ్మే (పుణ్యమే) అతిముఖ్యమైనదని మీకు తెలియదా? తెలిసినచో దానిపై

యేల ప్రయత్నము సలుపకుంటిరి? ఏ మార్గమున కొను
బారుచు, అమ్మవారును ఉండరో అట్టి మార్గమున పోవలసి
వచ్చునని మీ రెఱుంగరా? పరిలోకమార్గమున ఏమియు
దొరకదని పసిపిల్లలకుకూడ తెలియునో, మీ కేల తెలియదు?
పెద్దలవలన బోధల నెప్పుడును విసలేవా?

పాపాత్ములకు యమభటు లిట్లు హేళనచేయుచు
కట్టలచే బాదుచుండి, వారు పడుచు, లేచుచు పరుగెత్తుచు
పుత్రాదులచే గూసికములం దీయబడిన పిండములను దినుచు
క్రమముగ పోరిపురమును జేరుదురు.

ఆ పోరిపురమును జంగముడను రాజు పాలించు
చుండును. అతడు సాక్షాత్తుగ యమునింబోలి యుండును.
అతనిని జూచి పాపాత్ముడు భయకంపితుడై విశ్రమించుటకు,
స్థలమును జూచుకొనును. అచ్చోట జీవుడు పుత్రాదులచే
త్రైవిక్షిక శ్రాద్ధమున నీయబడిన పిండోదకముల ననుభ
వించి తుడుపరి యటనుండి బయలుదేలును.

రెండవమాసము చాటిన తరువాత పాపి నగేంద్ర
భవన పురమును చేరుకొనును. అచటగల భయంకరము
లైన అసిప్తశారణ్యములను జూచి యాతడు ఏడ్చును.
యమభటు లాతనిని ఆ యరణ్యమున నిర్దయులై ఈడ్చుకొని
పోవుదురు. పాపాత్ము డాబాధలకు తట్టుకొనలేక వెక్కి
వెక్కి యేడ్చుచుండును. అచట పిండములను భక్షించిన
తరువాత యమదూత లతనిని పాశములతో బంధించి
ముందునకు గొనిపోవుదురు. మూడవ మాసమున గంధర్వ

పురమును, నాల్గవ మాసమున శైలాగమపురమును జేరు
కొనును. ప్రేతలమీద నిరంతరము ధారాపాతముగ రాళ్ళ
వాన కురియుచుండును గాన అచ్చోటనుకూ శైలాగమ పుర
ముని పేరు గల్గినది. నాల్గవమాసము పిండముల నచటభుజించి
ఒకేంత సుఖమును బడసి పాపి విదవమాసమున శ్రౌంచపుర
మును జేరుకొనును. ఆ పురమందలి ప్రజలందఱును హింస
కులే యగుటంబట్టి దాని కాపేరు వచ్చినది. తదుపరి క్రూర
పురమును జేరును. అచటి ప్రజలు మహాక్రూరులై
వర్తించుదురు.

అచ్చోట పుత్రాదులచే నీయబడిన పిండోదకాదులను
భుజించి, వారియొక్క ఉదక కుంభదానములవలన ఒకేంత
తృప్తుడై రెండు గడియల కాలము మాత్రము విశ్రమించి
తదుపరి యా పురమును వీడి యమదూతలచే బాధింప
బడుచు; వడకుచు బయలుదేలును. పిమ్మట పాపాత్ముడు
విచిత్ర భవసమాను పట్టణమును జేరును. యముని పోదకుడగు
విచిత్రరాజు పట్టణమును పాలించుచుండెను. భీకర శరీరు
డగు ఆతనిని గాంచి పాపాత్ముడు భయకంపితుడై పాటి
పోవును. అతటి పల్లెవాండ్రు కొందఱాతనికి ఎదురుగా
వచ్చి ఆతనితో నిట్లు పలుకుదురు-

వయం తే త ర్తుకామాయ మహావైతరిణీం నదీమ్

నావమాదాయ సంప్రాప్తా యది తే వృణ్యమీదృశమ్.

ఓ జీవుడా! మేము అతి విశాలమగు వైతరణి నదిని
చాటించు పల్లెవారము. నావ సిద్ధముగా నున్నది. నీవు

గోదాన మొనర్చితివా! అట్లైన నీవీ పడన యొక్క నచ్చును, తేజస్వ తేజు' — ఆ వాక్యములను విరి జేవుడు తాను గోదాన మొనర్చుకొన్నచో 'హా! దైవమా!' అని నిల పించును. గోదానము చేయని జేవునిజూచి ఆ నది సలకల కాగ దొడంగును. దానినిజూచి జేవుడు గడగడ వణికిపోవును. గోదానము చేయని జేవుడు ఆ భయంకరమైన వైతిరజీవనీలో డిగి పోవలయును. గాలములో చేపను పైకిలాగు నిధమున ఆ పాపాత్ముని నోటిలో ముల్లు గ్రుచ్చి యనుభటు లాకాళ వీధిని నడచుచు నదిని దాటించెదరు. ఆపుడు జేవుడు అట నమాసమున పుత్రాదులచే నీయబడిన పిండోదకములను భక్షిం చియు, అకలి తీరనందున ఏడ్చుచు బయలుదేలును.

ఈ ప్రకారముగ పాపాత్ముడు ఏడవమాసమున బహ్మపదపురమున ప్రవేశించును. పిమ్మట ఎనిమిదవమాస మున ఆకాళమార్గముగుండా దుఃఖిద నగరమును జేరు కొనును. తొమ్మిదివనెల పూర్తియగునప్పటికి నానాశ్రంద పురమును జేరును. అచటగల శ్రేతగణములు పలువిధములుగ దుఃఖించుచుందురు. కావున ఆ పట్టణమున కా జేరు వచ్చినది. అచ్చట పాపాత్ములు చేయు రోదన ధ్వనులను విని జేవుడు భగ్నహృదయుడై ఏమి చేయుటకును తేక తాను నూడ వారితోబాటు ఏడ్వదొడగును.

పిమ్మట పదునొకండవమాసమున శాద్రపురమును తిరుపరి పదునైదు దినములకు సయోవర్షణనగరమును జేరు కొనును. పాపాత్ములకు మహాపంకటములను గలుగ జేయుచు

అచ్చోట భోరున వర్షము కురియుచుండును. సంవత్సరము పూర్తియగునప్పటికి పాప శీతాధ్యనగరిమన ప్రవేశించును. ఎండి కాయుచుండినను మంచుకంటె నూరురెట్లధికముగా ఆచట చలి పుట్టుచుండును.

శీతార్తః క్షరితస్సోఽపి వీక్షతే హి దిశో డశ
ఉష్ణతే దన్ధవః కోఽపి యో మే దుఃఖం వ్యపోహతి.

ఆ చలికి రెట్టుకొనలేక అతడు 'ఈ నా బాధను పోగొట్టగల బంధువు లేవరైన గలరా?' యని దశదిశలు పరీక్షించును. అట్లు భిన్నుడైయున్న యా జీవునిజూచి యమ కింకరులు 'ఒరీ! అట్టి పుణ్యము నీకెచటగలదు? విచారించిన నేమియు ఫలములేదు. చేసిన పాపమునకు దుఃఖ మనుభవించియే తీరవలెను!' అని పలుకుచుండురు. ప్రేత అచ్చోటనే ప్రథమాద్భుతమున నీయబడిన పిండోదకాదులను భక్షించి ఒకేంత ధైర్యము వహించును. పిమ్మట అనేక భయముల కాకరమైన బహుభీతిపురమున ప్రవేశించును. యమపట్టణ మచటికి చాల సమీపముననుండును. అచ్చోట జీవుడు హస్తప్రమాణమైయున్న పిండజ శరీరమును త్యజించును.

అంగుష్ఠమాత్రప్రమాణుడగు జీవుడు పాపకర్మ ననుభవించుటకొరకు యాతనాశరీరము నధిష్ఠించి పాపాత్ములతో కలిసి వెళ్ళును. పుత్రాదులు శ్రాద్ధకర్మ, దానాదులు కరిగ జేయుచో పిశరుల దృఢబంధనములచే గట్టబడి నానాబాధల ననుభవించుచుండురు. యమపట్టణమునకు

శాలుగు ద్వారములు కలవు. అందు దక్షిణ ద్వారమార్గము పుడు వర్ణించి చెప్పబడినది.

*

*

*

బహుభీతిపురమునకు నలుబదినాలుగు ఆమడల దూరమున యమధర్మరాజయొక్క బ్రహ్మాండమైన పట్టణముగలదు. అందు నరక బాధల ననుభవించుచుండు పాపాత్ములయొక్క హాహాకారములను వినుటతోడనే పాపియును ప్రేత వీడ్వదొడంగును. ఆ యేడుపు వినగనే అచటనుండు పురచారులు దక్షిణద్వారమున కావలికాచుచుండు ధర్మధ్వజుడను ప్రతీహారికడకేగి పాపాత్ముడొకడు వచ్చియున్నాడని యాతనికి తెలుపుదురు. అంతట ద్వారపాలకుడగు ఆ ధర్మధ్వజుడు చిత్రగుప్తుని దగ్గరకు వెళ్ళి పాని పుణ్యపాపములను తెలియజెప్పును. చిత్రగుప్తుడు దానిని విషయమై యమధర్మరాజున కెఱిగించును. యముడు ఎవరు మహాపాపాత్ములొ, నాస్తికలొ, దుశ్శీలులొ చక్కగ గుర్తెఱుంగును. ఆయినను వారినిగూర్చి చిత్రగుప్తునితో సంప్రదించును. ఆ చిత్రగుప్తుడు పాపుల దుష్కర్మలనుగూర్చి శ్రవణులయొక్క అభిప్రాయమును గైకొనును.

శ్రవణులను వారు బ్రహ్మదేవుని పుత్రులు. వారు స్వర్గమర్త్యపాతాళలోకములందు నిరాటంకముగ సంచరించు

*శ్రవణులు = వరికలొకమందు నివసించు ఒకానొక తరగతి వంశర ఉద్యోగస్తులు.

చుందురు. వారికి దూరశ్రవణ దూరదర్శనాది శక్తులు కలవు. వారి భార్యలున్న అట్టి శక్తులనే కలిగియుందురు. ఆ శ్రవణ పత్నులు ముల్లోకములందుండు స్త్రీలయొక్క చేష్టలన్నిటిని బాగుగా గమనించుచుందురు. ఈ ప్రకారముగ ఆ శ్రవణులు జనులు ప్రత్యక్షముగను రహస్యముగను చేయు పాపములన్నిటిని చిత్రగుప్తునకు ఎప్పటికప్పుడు నివేదించుచుందురు. మనో వాక్యాదుములచే జీవుడుచేయు సమస్తపాపకర్మములు ఆ శ్రవణులకు స్పష్టముగ దెలిసిపోవును. దేవమనుష్యాది సర్వ ప్రాణులపైనను వారికి ఆధికారము కలదు. వారెల్లప్పుడను యథార్థమునే చెప్పెదరు. వ్రతములు, దానములు చేయు వారు, సత్యమునే పలుకువారు, పుణ్యాత్ములువగు మహనీయులను వారు స్వర్గమునకుగాని, మోక్షమునకుగాని జేర్చుదురు. పాపాత్ములనో (వారి చరిత్రలను యమునకు విన్నవించుట ద్వారా) నరకమునకు జేర్చి దుఃఖమును గలిగించుదురు.

ఆదిత్యచంద్రావనిలో యమకృ

ర్యోర్భూమిరాపో హృదయం యమకృ

అహకృ రాక్షకృ ఉభే చ సంధ్యే

ధర్మకృ జానతి వరస్య వృత్తమ్.

సూర్యుడు, చంద్రుడు, వాయువు. అగ్ని, యముడు, అంతరిక్షము, భూమి, ఉదకము, అంతరాత్మ, యముడు, అహో రాత్రములు, పాతస్సాయంసంధ్యలు, ధర్మము - అను నీయ జనులుచేయు సమస్తకృత్యములను తెలిసికొనుచుందురు.

యమధర్మరాజు, చిత్రగుప్తుడు

యమధర్మరాజు, చిత్రగుప్తుడు, శ్రవణులు, సూర్య చంద్రాదులు తమతమ స్థానములనుండియే జనుల పుణ్య పాపములనన్నిటిని గమనించుచుందురు. యముడు పాపాత్ముల యొక్క పాపములను జాగుగ నిశ్చయించి వారిని బిలిచి మహాభయంకరమగు తన నిజరూపమును జూపుచు, దండ హస్తాదును, మహాశరీరుడును, దున్నపోతునక్కయున్న వాడును, ప్రళయమేఘధ్వనిగలవాడును, కాటుకకొండను బోలియున్నవాడును, మెరుపుయొక్క కాంతివలె వెలుయు ఆయుధములచే భయంకరమైనవాడును, ముప్పదిరెండు భుజములు కలవాడును, మూడు ఆమడల పొడవు కలవాడును, దిగుడు బావులవంటి నేత్రములు కలవాడును, కోరిలచే భయంకరమైన ముఖము గలిగియున్నవాడును, ఆరుణనేత్రుడును, దీర్ఘనాసికుడునగు ఆ యమధర్మరాజును జూచి పాపాత్ములు మిగుల భయపడుదురు. చిత్రగుప్తుడును మరణజ్వరాది సమేతుడై భీకరాకారుడై యమునిచేత నుండును. యముని వలెనే భీషణాకృతిగల దూతలు యముని సమీపముననున్న వారై హుంకరించుచుందురు. ఏ కాలమందును నాసధర్మములు చేయని పాపాత్ముడు ఆ యమునిజూచి భయకంపితుడై హాహాకారములు సల్పుచుండును. ఆ ప్రకారముగ తమతమ పాపకర్మములను తలంచుకొని ఏడ్చుచుండు పాపాత్ములను

జాచి చిత్రగు పుడు యమునిచే నాజ్ఞాపింపబడి వారిలో నిట్లు పలుకును—

1. భోభో పాపా దురాచారా అహంకార ప్రమాషితాః
కిమర్థమర్జితం పాపం యష్మాద్విరవివేకిభిః.
2. కామక్రోధాద్యదుత్పన్నం సంగమేన చ పాపినాం
తత్పాపం దుఃఖదం మూఢాః కిమర్థం చరితం జనాః.
3. కృతపన్తః పునా యాయుః పాపాన్యత్యస్తహ్సితాః
తదైవ యాతనా భోగ్యాః కిమిదానీం వరాజ్మభాః.
4. కృతాని యాని పాపాని యష్మాద్విస్ఫురహాన్యపి
తాని పాపాని దుఃఖన్య కారణంచ న వందనాః.
5. మూర్ఛైఽపి పండితే వాపి దర్శిదేవా శ్రీమాన్విశే
సవిలే నిర్భలే వాపి నశవర్తి యమన్మృతాః.

“ఓరి పాపాత్ములారా! దురాచారులారా! అహంకారాది దుష్టములచే దూషితులైనవారలారా! అవివేకలారా! ఏల మీరు పాపములను చేసితిరి? పాపాత్ములతో సహవాసము చేసి కామక్రోధవశవర్తులై నరకదుఃఖములను గలుగజేయు పాపములను మీరేల ఆచరించితిరి? వెనుక, మీరు చాల ఆనందముతో పాపములను చేసియుంటిరి, తత్ఫలితముల ననుభవింపబోవుచున్న ఈ సమయమున దుఃఖమున కేల వెఱచుచున్నార? మీరుచేసిన పాపములే మీయూబాధలకు హేతువులుగాని మేము విశ్వేషియు వదించుటలేదు. యముడు మూర్ఖులను, పండితులను, దర్శిదులను, ధనవంతులను, బలహీనులను, బలవంతులను ఒకేవిధముగ శిక్షించును;

కాని పక్షపాతము జూపడు"-చిత్రగుప్తుని యావాక్యములను వీని పాపులు తమ కర్మలను దలంచుకొని ఏమిచేయుటకును లేక మారుమాట చెప్పక ఊరకుందురు. అట్లు దొంగలవలె నిశ్చలురై యున్న ఆ పాపాత్ములను జూచి యముడు 'వారివారి పాపములకు తగిన దుఃఖముల ననుభవింపజేయుడు' అని ధటుల కాజ్ఞ యొసంగును. అపుడు చండుడు, ప్రచండుడు మొదలగు యమదూతలు వారిసంజటికిని ఒక్కత్రాటిచేగట్టి వైచి నరకములకడకు గొనిపోవుదురు.

య మ లో క బా ధ లు

ఆ నరకములకడ నొక మహాశాల్మలీన్యక్షము (బూరుగుచెట్టు) కలదు; అది అగ్నిహోత్రమువలె వెలు గొందుచుండును. అది అయిదామడల విస్తీర్ణమున, ఆ కామడ ఎత్తును గలిగియున్నది. యమధటులు పాపులసంజటిని ఆ చెట్టునకు తలక్రిందుగాగట్టి కొట్టుచుందురు. అచట వారిని రక్షించువారెవరును ఉండరు. ఎండతో పాపులా బూరుగు చెట్టునకు కట్టబడి ప్రేలాడుచుందురు. ఆకలిదప్పలచే బాధ పడుచు వారు 'మమ్ము జూపాడు' అని చేతులు జోడించి ప్రార్థించుచుందురు. కాని వారి యావాక్యములను వినిపించు కొనక యమధటులు వారిని మరల ఇనుపచువ్వలచే మోదు చుందురు. అట్లు యమధటులచే కొట్టబడి చేష్టలుడిగియున్న పాపాత్ములనుజూచి ధటు లిట్లు పలుకుదురు. ఓరీ దుర్మార్గు లారా! మీరు పాపకర్మల నేలచేసికిరి! సులభతరములైన

జలదానము, అన్నదానము మున్నగువానినైనను ఒకప్పుడేని
 వలచేయకుంటిరి? కుక్కలకు, కోతులకు నాలుగు మొతుకలు
 కూడ వలచేయలేదు? నైశ్యజేవము, అతిథిపూజ, పిత్త
 తర్పణము మొదలగు నిత్యనైమిత్తికాదిక్రియలను మీకు
 వలచేయలేదు? యము, యొక్కయు, చిత్రగుప్తుయొక్కయు
 మంత్రములు యమబాధలను తొలగించును. వానినైనను
 మీరు జపించరైతిరి. మీకు గృహస్థులైనను దేవపూజాది
 విధ్యుక్తదర్శములను నెరవేర్చలేదు. తీర్థయాత్రలను సేవింప
 లేదు. సత్పురుషులను ఆరాధించలేదు. కావున మీరు చేసి
 కొనిన పాపములయొక్క ఫలములను అనుభవించకతప్పదు.
 మీరు ధర్మమారులై యుండుటవలననే ఇపుడు మాచే
 కొట్టబడుచున్నారు.

క్షమాపరాధం కరుణే భగవాన్ హరిరీశ్వరః

వయంకు సావరాధావాం దణ్డదా హి తాదాజ్ఞయా.

భగవంతుడగు శ్రీకృష్ణుడు మీ యపరాధములను
 క్షమింపగలవాడు. మే మాతని యాజ్ఞ మేరకు దండనము
 గావించువారమే అయియున్నాము. ఈప్రకారముగ పలు
 కుచు యమదూతలు చెట్టునకు వ్రేలాడగట్టబడిన ఆపాపాత్ము
 లను మఱల మఱల కొట్టుచుండగా పాపులు చెట్టునుండి జారి
 క్రిందకు పడుచుందురు.

చెట్టునుండి క్రిందకు పడుచుండునపుడు పారిశరీరములు
 దానియాకులచే తెగిపోవుచుండును. క్రిందపడిన ఆ పాపులను
 కుక్కలు కఱచుచుండును. ఆ బాధలకు తట్టుకొనలేక వారెప్పు

చుందురు. ఏడ్చుచుండు ఆ పాపాత్మునియొక్క నోళ్ళలో
యమభటులు దుమ్ముకొట్టి వారిని త్రాళ్ళతో కట్టి కట్టలతో
బాదుచుందురు. యమకింకరులు కొండలు పాపులను అంప
ములతో కోయుచుందురు. కొండటిని భూమిపై పరుండబెట్టి
గొడ్డళ్ళతో ముక్కలు ముక్కలుగా నరుకుదురు. కొండటిని
నడుమువలకు భూమిలో పాతిపెట్టి బాణములతో శిరస్సులను
ఛేదించుచుందురు. కొండటిని అగ్నిలోబెట్టి ఇనుమునువలె
సమ్మేటలతో సాగగొట్టుచుందురు. కొండటిని నలసలకాగు
నీటియందును, నూనెయందును పడవైచి వేపుచుందురు.
కొండటిని కాళ్లు చేతులు కట్టివైచి బోరగిల పరుండబెట్టి
ఏనుగులచేత త్రొక్కించుచుందురు.

కొండలు పాపాత్ములను నూతులలో బడద్రోసెదరు.
మఱికొండటిని పర్వతశిఖరములనుండి క్రిందకు ద్రొల్పించు
దురు. కొండటిని పురుగుల గుంటలలో పడవేయుదురు. ఆ
పురుగులు వారిని బహుభంగుల హింసించును. వజ్రపు
ముక్కులుగల బొంతకాకలు పాపుల శిరస్సులమీదను, కండ్ల
లోను, నోళ్ళయందును పొడిచి మాంసమును పెరికి తిను
చుందును. అప్పుచేసియు దానిని తీర్చనట్టి మహాపాపులను
ఋణమిచ్చినవారు “నాపై కము హరించి యెచటికి బోయె
దవు? ఎక్కడ వెదకినను నీవు కనబడలేదు. యమలోకమున
దాగికొంటివా?” అని గద్దించి పలుకుదురు. పాపాత్ముల
శరీరములను యమకింకరులు ముక్కలు ముక్కలుగా ఛేదించి
వేయుచుందురు. ఈ ప్రకారముగ యమాజ్ఞచే భటులు

వారిని కొట్టి, కిట్టి, పాశములతో గట్టివైచి బరబర ఈడ్చు కొనిపోయి భయంకరమునగు తామిస్రాది నరకములలో పడవేయుదురు.

భయంకరమగు ఆ బూరుగుచెట్టు సమీపమున మహా దుఃఖకాయకములగు పెళ్ళ నరకములు గలవు. మొత్తము ఎనుబేసినాలుగులక్షల నరకములు గలవు. వానిలో - తామిస్రము, లోహాక్షండము, మహాకారవము, శాల్మలి, రౌరవము, కుడ్మలము, కాలసూత్రము, పూకిమృత్తిక, సంఘాతము, లోహాకోపకము, సఃషము, సంప్రతాపనము, మహానిరయము, కాకోలము, సంచీవనము, మహాపథము, అవీది, అంధతామిస్రము, కుంభీపాకము, సంప్రతాపనము, ప్రతాపనము - అను ఇరువదియొక్క మహానరకములు ముఖ్యములై యున్నవి. ఇవి గొప్ప బాధలను స్థానములై వర్తించుచున్నవి. భయంకరులగు పెళ్ళురు యమకింకరులచే నయ్యవి కదా నిండియుండును.

ధర్మము నొకింతైనను జేయని మహాపాపులా ఘోర నరకములందుబడి కల్పాంతమునఱకును ఆయా నరకబాధల ననుభవించుచుందురు. పాపులిహలోకమున తమతమ స్థూల శరీరములను వదిలి నరకలోకమున ఆయా పాపములకు తగిన ఫలము ననుభవించుచుందురు. ప్రాణులకు ప్రాణముచేసి అన్యాయముగా సంపాదించబడిన ధనముతో పోషించబడిన ఈ స్థూలశరీరమును విడిచి పాపాత్ముడు పాపమే పాథేయము (దారిబత్తెము)గ గలవాడై ఒంటరిగ మహానరకములను

బొంది యచ్చోట తన పాపమునకు తగిన ఫలమగు దుఃఖమును
అనుభవించును. అన్యాయార్జిత ద్రవ్యముచేతను అధర్మ
మార్గములచేతను కలుంబపోషణము గావించువాడు మహా
దుఃఖప్రదమగు అంధతామిశ్రనరకమును బొందును.
ఇవిధముగ పాపి నరకముజేరి అచటి బాధల్పిటిని అను
భవించి పాపము క్షయించిన వెనుక ముజల భూలోకమున
మానవుడై పుట్టును.

సదై వాకర్మనిరతా కృతకర్మవరాజ్మఖాః

నరకాన్నరకం యాన్తి దుఃఖాద్దుఃఖం భయాద్భయక్షః.

పాపకర్మలందే నిరంతరము ప్రీతిగలవాడును, పుణ్య
కర్మలం దెన్నడును ఆసక్తిలేనివాడును సద్గతిని బొందజాలరు.
వారు ఒక నరకమునుండి మఱియొక నరకమునకు, ఒక
దుఃఖమునుండి మఱియొక దుఃఖమునకు, ఒక భయమునుండి
మఱియొక భయమునకు జనుచుండును.

పాపాత్ములగువారు దక్షిణద్వారమునుండి యమ
పురమును ప్రవేశింతురు. అనేకవిధములగు క్లేశములకు
నిలయుమైన ఈ దక్షిణద్వారమునందే 'వైతరణి'నది కలదు.
ఆ మార్గమున యమపురమునకు బోవు పాపాత్ము లెవరవగా-

పా పు ల వి వ ర ము

హంతకులు, మద్యపాననిరతులు, స్త్రీలను హింసించు
వారు, గర్భపాతము చేసినవారు, పరుల ద్రవ్యమును అప
హరించువారు. విశ్వాసఘాతకులు, అన్నములోవిషము పెట్టి

ఇతరులను చంపువారు, దోషములను శ్లాఘించువారు, గుణములను నిందించువారు, గుణవంతులను పరిహాసించువారు నీచులతో స్నేహము చేయువారు, సజ్జనసహవాసము చేయనివారు, పుణ్యతీర్థములను, సత్పురుషులను, సత్కర్మలను, గురువులను, దేవతలను నిందించువారు, వేదములను, శాస్త్రములను దూషించువారు. పరులకు సంతోషము కలిగిన దుఃఖించువారు, పరులకు దుఃఖము కలిగిన సంతోషించువారు, దుష్టభాక్యములను పలుకువారు, దుస్స్వభావము కలవారు, పెద్దల హితోపదేశములను వినినవారు, శాస్త్రభాక్యములను మన్నింపనివారు, ఆత్మస్తుతి పరనిందాపరాయణులు, స్తబ్ధులు, పండితంతువులు; ధర్మముచేయనివారు, ఇంకను ఇట్టి వేయగు పెక్కుపాపములను గావించువారు యమపురమున దక్షిణమూర్ధమునబడి రాత్రింబగళ్ళు ఏడ్చుచు పోయెదరు.

మఱియు తల్లిదండ్రులకు, గురువునకు, పూజ్యులకు అవమానము గలుగుజేయువారును, పతివ్రతయు, సాధుశీలయు, కులీనయు, వినయాన్వితయునగు భార్యను అకారణముగా ద్వేషమువలన విడుచువాడును, సజ్జనులపై దోషారోపణము చేయువారును, వారిని అవమానించువారును, దానమిచ్చెదనని చెప్పి ఇవ్వనివారును, ఇచ్చినదానిని మరల తీసుకొనువారును, ఇచ్చినపిదప 'అయ్యో' ఇచ్చివేసితిమే అని దుఃఖించువారును దానము చేయవద్దని చాతలకు బోధించువారును యజ్ఞములను ధ్వంసము చేయువారును, హరికథలకు విఘ్నములను కలిగించు

వారును, పరులక్షేత్రములను అహరించువారును, వేదోక్త
కర్మలను చేయనివారును, మాంసమును భుజించువారును,
కల్లుతాగువారును. పరభాత్యాపహారులును, పతివ్రతలను
దూషించువారును, శాస్త్రవిషిద్ధకార్యముల నాచరించు
వారును, ఇంకను ఇట్టివేయగు అనేక పాపకార్యములను
చేయువారును వైతరణీనదియందు పడిపోవుదురు.

యమలోకమార్గమునంతను దాటి యమపురమున
ప్రవేశించిన ఆ పాపాత్ములను యముని ఆజ్ఞ చే భటులు ఆ
వైతరణీ నదియందు పడద్రోయుదురు గోదానము చేయని
వారును, ఊర్ధ్వవైహికక్రియలు గావింపబడనివారును ఆ నది
యందు పెక్కు యాతనల ననుభవించి దానియొడ్డుననున్న
బూరుగుచెట్టు నాశ్రయించుకొని యుందురు. తప్పుడు
సాక్ష్యములు పలుకువారును, ధర్మవిరుద్ధములగు కార్యములం
దాసక్తిగలవారును. మోగుముచేసి డబ్బుకుంపాదించువారును,
దొంగతనముచే జీవించువారును. ఫలవృక్షములను, పూల
తోటలను నాశనము చేయువారును, వ్రతములనుగాని,
తీర్థయాత్రలనుగాని చేయనివారును, స్త్రీలను శిశువులను,
భర్తను దూషించుచు పరపురుషునియందు మనంబుగల
స్త్రీలును, ఇంకను ఈ విధములైన పాపములు చేయు
వారును ఆ బూరుగుచెట్టునకు కట్టబడి యమకింకరులచే
కొట్టబడుచుందురు.

ఇట్లు కొట్టుబడే క్రిందబడిన ఆ పాపాత్ములను యము
దూతలు మఱలనరకములందు పడద్రోయుదురు. నాస్తికులు,

మర్యాదను భంగము జేయువారు, పిసినిగొట్టువారు, విషయ
లొలురు, దాంభికులు-కృతఘ్నులు, నూతులు, కలుపులు
దిగుడుబావులు మున్నగువానిని పాడుచేయువారు, దేవాలయ
ములను పడగొట్టువారును, కొంపలను గూల్చువారును, తల్లి
దండ్రులకు, భార్యబిడ్డలకు, సేవకులకు, గురువులకు పితృ
దేవతలకు పెట్టక తాము భుజించువారు, ముడ్లకంపలు,
రాళ్లు మున్నగువానిచే మార్గములను పాడుచేయువారు
శివుని, వార్యుని, విష్ణువును, సూర్యుని, గణపతిని, సద్గురువును,
దుఃఖానీయులను పూజింపనివారు, దానీశంభోగము,
చేయువారు, పరస్త్రీలను ఆశ్రయించువారు ఈ ప్రకారము
నరకమునందుబడి నానాయాతనలను బొందుచుందురు.

నాటియు కామాంధులు, విషములను నిశ్చయించు
వారు, అనాధులను దక్షిణపనిచారు, సజ్జనులతో విరోధము
కల్పించుకొనువారు, నిరపరాధులను దండించువారు. (శక్తి
కలిగియు) అన్నాతురులకు భోజనము పెట్టనివారు, భూతదయ
లేనివారు, ఇతరులను వదించువారు, ఇంద్రియలోలత్వము
గలవారు, మిత్రద్రోహులు, వివాదామును, తీర్థయాత్రను
భగ్న మొనర్చువారు నరకములందు ఘోరదుఃఖము
ననుభవింతురు.

ఇట్లు, గ్రామములు, వనములు తగులబెట్టువారిని
యమభటులు అగ్నిగుండములలో పడద్రోసి కాల్చి వేయు
దురు. నీడకు గొనిపోండని వారు ప్రార్థించినప్పటికిని యమ
దూతలు వినక వారిని అసిపత్రవనమును నరకమునకు దీసికొని

పోవుదురు. అచట కత్తులవలెనుండు ఆకులచే శరీరములు
 చేరింపబడుచుండగా, ఏడ్చుచుండు పాపులనుజూచి యమ
 భటులు 'ఈ అసిష్ట్రవృక్షముల నీడక్రింద నెదురపోవుడు' అని
 చెప్పదురు. ఆ పాపులు దాహము తీర్చుకొనుటకై మంచి
 నీళ్ళు ఈయవలసివదని కోరగా యమదూతలు సుమలకాగు
 చుండు నూనెనిచ్చెదరు. ఇక విధిలేక నిర్భయముచే పాపులు
 ఆ నూనెత్రాగగా, ప్రేగులు మండుటచే క్రింద బడిపోయి
 ఏడ్చుచుందురు.

ఈ ప్రకారముగ పాపాత్ములు నరకలోకమునందు
 ప్రళయకాలమువఱకు నానాబాధలనుభవించి తిరిగి అచ్చో
 టనే పుట్టుదురు. తదుపరి యమునియాజ్ఞచే భూలోకమునకు
 జని వృక్షలతాగుల్మపర్వతాదిదూపములను బొందుదురు.
 పిమ్మట క్రమముగ క్షిప్రకీటక పశుపక్ష్యాదులుగ పుట్టి తుదకు
 మనుష్యులై జన్మించుదురు. ఆ మనుష్యజన్మయందును పాప
 చిహ్నములు గలవారై కష్టరోగులుగను, పుట్టిధులుగను,
 మహారోగయుక్తులుగను జనించి నానాబాధలు పడుచుండురు.

పాపములు - వానికి తగిన శిక్షలు

ఓ గరుత్మాతుడా! ఏయే పాపములచే జనులు
 భూలోకమున ఏయే జన్మలనెత్తెనరో ఈ సందర్భమున
 తెలుపుచున్నాను, వినుము.

బ్రహ్మహత్య చేసినవాడు చండాలుడై పుట్టి తయ
 రోగ మనుభవించును. గోహత్య చేసినవాడు చండాలురలో

మలుగుజ్జగా పుట్టును, కన్యకను చంపినవాడు చండాలుడై పుట్టి కష్టరోగ మనుభవించును. స్త్రీలను వధించినవాడు, గర్భపాతములు చేసినవాడు భిల్లుడై పుట్టి సదా వ్యాధులచే బాధింపబడుచుండును. స్త్రీలతో అక్రమసంబంధముగలవాడు నపుంసకుడగును. గురుభార్యతో గూడినవాడు చర్మవ్యాధిచే బాధపడును.

మాంశమును భుజించువాడు కష్టరోగిగా పుట్టును, కల్లుత్రాగువాడు నల్లటిపండ్లు గలవాడగును. మంచి పదార్థములను ఇతరులకు పెట్టక తానొక్కడే భుజించువాడు గళగండరోగమును పొందును. కీనరాని వస్తువులను తినువాడు మహాదరబాధ్యము గలవాడగును. శ్రాద్ధమున మలిన పదార్థములను పెట్టువాడు 'చిత్రకష్ట'వనురోగముచే బాధితుడగును. గర్వముతో గూడినవాడై గురువు నవమానించువాడు అపస్మారరోగము కలవాడగును. వేదశాస్త్రములను దూషించువాడు పాండురోగియై పుట్టును. అబద్ధసాక్ష్యమును చెప్పవాడు మూగవాడై జనించును. సంతతిభేదముచేయువాడు పెదవులు లేనివాడై పుట్టును. పుస్తకములను దొంగలించువాడు పుట్టుగ్రుడ్డివాడగును. గోవులను, బ్రహ్మవిష్ణునను శాలితో తన్నువాడు కుంటివాడై పుట్టును. అబద్ధము చెప్పవాడు నత్తివాడగును. అబద్ధములను వినువాడు చెవిటివాడై పుట్టును. విషమిచ్చువాడు జడుడుగను, పిచ్చివాడుగను పుట్టును. ఇండ్లు మున్నగునవి తగులబెట్టువాడు వికారముగను

శిరస్సు గలవాడగును. మాంసము నమ్మువాడు కుయాపిగా పుట్టును. పరమాంసమును భుజించువాడు రోగగ్రస్తుడగును.

రత్నములను దొంగిలించువాడు హీనజాతులతో జన్మించును. బంగారమును హరించువాడు పిప్పిగోళ్ళు గల్గి పుట్టును. లోహములను అపహరించువాడు దరిద్రుడై పుట్టును. అన్నమును దొంగిలించువాడు ఎలుకయై పుట్టును. భాగ్యమును దొంగిలించువాడు మిడుతయై జన్మించును. కీర్తి దొంగిలించు వాడు చాతకపక్షియై పుట్టును. విషమును అపహరించువాడు కేలు అయి పుట్టును. పరిమళద్రవ్యములను హరించువాడు మంచు అగును. కేసను దొంగిలించువాడు దోమయై జన్మించును. మాంసమును అపహరించువాడు గ్రద్దయగును. ఉప్పు దొంగిలించువాడు చీమయై పుట్టును. ఫలమును, పుష్పములను తాంబూలమును హరించువాడు అరణ్యమున కోతియై జన్మించును. చెప్పలను గడ్డిని, మాడిని దొంగి లించువాడు మేకయై పుట్టును.

బాటనాకులను దోచుకొనువాడునో, కేటకాదును కటికవానియింట మేకయై పుట్టుదురు. విషము తిని చచ్చు వాడు కొండమీద నల్లత్రాచు అయి పుట్టును. నిరంకుశ స్వభావముగలవాడు విర్జనారణ్యమున వీనుగయి పుట్టును. దేవతార్చనము చేయనట్టియు, భక్షింపరాని అశుచిపదార్థములను భక్షించునట్టియు జనులు మహారణ్యమున పెద్దపులులై పుట్టుదురు. గాయత్రిని జపించునట్టియు, సంధ్యావందనము నాచరించునట్టియు, పైకి సాధువేషమువేసి లోన దుష్టస్వభా

వము గల్గియున్న ట్టియు జనులు కొంగలై పుట్టుచును. గురువును
ధిక్కరించి అవమానించువాడు నీకు లేని మహారణ్యమున
బ్రహ్మరాక్షసుడై పుట్టును.

మిత్రద్రోహి పర్వతముమీద గ్రద్దయై జన్మించును.
అమృతమునందు మోసము చేయువాడు గ్రడ్ల గూబయై
పుట్టును. ఆశాభంగము చేసినవాడు చక్రవాకపక్షియై
జన్మించును. తల్లిదండ్రులను, గురువులను, ఆత్మచేల్లెండను,
అన్నదమ్ములను ద్వేషించువాడు పెళ్ళిసార్లు గర్భమునందే
మరణించును? ఆ తత్తమాములను బాధించునదియు, ప్రతిదినము
కలహించుచుండునదియు నగు స్త్రీ జలగయై పుట్టును.
భర్తను విడిచి పరపురుషుని గోరు ఆడుని బల్లియై పుట్టును.
లేక రెండుతలల పాముగ జన్మించును. యావనవతి కాని
బాలికతో క్రీడించువాడు అడవిలో కొండచిలువయై పుట్టును,
గురుపన్నిని గోరువాడు తొండయై పుట్టును, అతికాముకుడై
వర్తించువాడు గుట్టచుగును.

మహాపాపములు చేసినవారు భయంకర నరకముల
ననుభవించి తదుపరి ఈ భూలోకమున బుట్టుదును. బ్రహ్మ
హత్య చేసినవాడు గాడిద, లొట్టిపిట్ట, దున్నపోతు జన్మల
నెత్తును. కల్లుత్రాగినవాడు తోడేళ్ళు, కుక్కలు, నక్కలు
మొదలైన జన్మముల నెత్తును. బంగారమును హరించువాడు
క్రిమికీట పక్షిజన్మల నొందును. పరభార్యను హరించువాడు,

దాచుమనియిచ్చిన వస్తువు నపహరించువాడు బ్రహ్మరాక్షసుడై పుట్టును.

పాపములు చేసినవారు నరకమున ఆయాదుఃఖముల ననుభవించి పాప క్షేపముతో మఱల పైన దెల్పిన జన్మముల నెత్తెదరు. భగవద్గ్రాహ్యులచే మోహితౌలగు జనులు ఖటియంత్రమువలె భూలోకమున కొన్నాళ్లును నరకలోకమున కొన్నాళ్లును కర్మపాశబద్ధులై తిరుగాడుచుందురు.

గ ర్భ న ర క ము

అంతట గరుత్మంతుడు విష్ణుభగవానుని ఇట్లు ప్రశ్నించెను-దేవా! నరకమునుండి వచ్చిన జీవులు తల్లిగర్భమున నెట్లు ప్రవేశించెదరు? వారెట్లు జన్మించెదరు? గర్భాదిదుఃఖముల నెట్లనుభవించెదరు? అంతయు శవిస్తరముగ తెలియజేయుడు-గరుత్మంతుని యా వాక్యములనువిని విష్ణుభగవాను డిట్లు సమాధాన మొసంగెను-

జీవులు పురుషుని రేతఃకణము నాశ్రయించి పూర్వ జన్మకర్మానుసారము జీహోత్పత్తికై స్త్రీల గర్భములందు ప్రవేశించుదురు. ఆ రేతఃకణము గర్భమున ప్రవేశించిన యొకదినమునకు 'కలల'మగును. ఐదు దినములకు బుద్బు ఖాకారమును బొందును. పది దినములకు కఠినమగు మాంసపు ముద్దయగును. ఒక నెలకు శిరస్సు ఏర్పడును. రెండు నెలలకు చేతులు మున్నగు అవయవములు ఏర్పడును. మూడు

నెలలకు గోళ్లు, వెండ్రుకలు, చర్మము, లింగము, సవరంధ్రములు ఉద్భవించును. నాలుగు నెలలకు సప్తభాతువులు అంకురించును. అయిదు నెలలకు ఆకలి, దప్పిక కలుగును. ఆఱు నెలలకు మాబిచే కల్పబడి కడుపులో డక్షిణమున తిరుగుచుండును. ఈ ప్రకారముగ తల్లి భుజించిన అన్న పానాదులచే క్రమముగ వృద్ధిబొందుచు, దుర్లంధభూయిష్టముగు మలమూత్రముల గుంటలో శయనించుచు అచ్చటి క్రిములు తన సుకుమారమైన శరీరమును కలచుచుండ ఆ బాధకు తట్టుకొనలేక మరలమరల మూర్ఛించుచుండును.

ఆ త్రతీ మాతృభుక్తములగు కట్నామలవగాది పదార్థములచే అవయవము లన్నిటియందును బాధగలుగుచుండ, మావిచేతను, ప్రేగులచేతను చుట్టబడి ఆధశ్శిరస్సుపై కదలుటకు మెనలుటకు కూడ శక్తిలేక పంజరమందలి పక్షివలె తల్లిగర్భమున నుండును. అంతట దైవవశమున స్మృతి జనింప తానింతవఱకు తన పూర్వజన్మములందు చేవిన పాపములన్నియు జ్ఞప్తికిరాగా, దీర్ఘనిశ్వాసములను విడుచుచు పరితపించుచు చేతులు జోడించుకొని గద్గదస్వరముతో భగవంతుని స్తోత్రము చేయుచుండును. ఏడవమాసప్రారంభమున స్మృతిజ్ఞానము కలవాడై సూతికా బాతములచే ఇటుకదల్పబడుచు క్రిమివలె ఒకచోట నుండక కదలుచు జీవుడు భగవానుని ఈ ప్రకారముగ స్తోత్రము చేయదొడగును—

“శ్రీపతియూ, బగదాధారుడును, సమస్తపాపక్షయకరుడును శరణాగతరక్షకుడును నగు శ్రీ మహావిష్ణువును

శరణుబొందుచున్నాను. దేవా! నీమాయచే మోహితుడనై
పుత్రమిత్రకళత్రాదులందు అహంకార మమకారములు
కలిగి సంసారమున పడిపోయితిని.

కృతం పరిజనస్యార్థే మయా కర్మ కుభాకథమ్
ఏకాకీ తేన డగ్ధోఽహం గతాస్మై పరిత్రాగిషః.

భార్యాపుత్రాదిపరిజనులకొఱకై, వారి పోషణాదులకొఱకై
నేనన్నియో అశుభకర్మల నాచరించితిని. కాని ఫలకాలము
వచ్చినపుడు నేనొక్కడనే ఆ యా కర్మఫలములచే దహింప
బడుచున్నాను. వారో, నెమ్మదిగ దాటుకొనిపోయిరి.

పరాత్పరా! ఈ కర్మకుహరమున నానాశాధలనొందు
చున్నాను. నన్నిటనుండి బయటకు పడద్రోయుము. అట్లు
చేసినచో నీ చరణకమలములనే ఎల్లపుడు స్మరించుచు
మోక్షమునకు వలసిన సాధనోపాయములను పెంటనే అన్వే
షించెదను. ముక్తిమార్గమును పెదకికొందును. శ్రీహరీ!
ఈ మలమూత్రకూపమునబడి జరరాగ్నిచే డగ్ధమై పోవు
చున్నాను. ఇచ్చోటనుండి ఎఱైనను నన్ను బయటకు త్రోసి
వేయుటకు అనుగ్రహింపుము. ఇట్టి జ్ఞానము ఎవరి
యనుగ్రహమువలన కలిగినదో అట్టి పరమేశ్వరుడవగు నిన్ను
శరణుబొందుచున్నాను. దీనదయాళూ! శరణాగతవత్సలా!
అర్తత్రాణపరాయణా! నాకు మఱల ఈ సంసార మెప్పటికిని
లేకుండ జేయుము!”

ఈ ప్రకారముగ స్తోత్రముచేయు ఆ జీవుని పదవ
మాగుమున ప్రసవహేతువగు తా య వృ అపాఞ్ముఖముగ
చిమ్మగా నతళిరిస్కుడై స్మృతిని గోల్పోయి అతికష్టము
మీద బయటకువచ్చును. భూమిమీదపడి మలమూత్రము
లందు క్రిమివలె దొర్లాడుచుండును. అపుడు జ్ఞానము నశించి
అజ్ఞానమావరింప వచ్చివొడంగును.

గర్భే వ్యాధౌ శ్మశానే చ పురాణే యా మతిర్భవేత్
సా యది స్థిరకాం యాతికో న ముచ్యేత దిన్దనాత్.

తల్లిగర్భమునందున్నప్పుడు, వ్యాధివచ్చినపుడును, శ్మశానము
నందున్నపుడును, పురాణము వినునపుడును, ఎట్టి జ్ఞానము
కలుగునో, అట్టిజ్ఞానము ఎల్ల పుడును ఉండుచో ఇక బంధనము
నుండి ఎవడు విడివడడు! కాని ఆ జ్ఞానము జనులకు స్థిరముగా
నిలుచుటలేదు.

గర్భగోళమునుండి బయటకు వచ్చిన వెంటనే వైష్ణవీ
మాయ జీవుని కప్పివేయుచున్నది. అట్లు మాయాచ్ఛాదితృడై
ఏమియు పలుకక పరాధీనుడై కైశవదుఃఖములచే నానా
బాధలు పొందుచుండును. నల్లులు, చీమలు మున్నగు
వారిచే కలువబడుచు, గోకుళొనుటకై నను వీలులేక
చెప్పబకు ఎన్నియో యా త న ల న ను భ విం చు చు
వచ్చుచుండును.

ఈ ప్రకారముగ బాల్యకాలదుఃఖముల ననుభవించిన
పిమ్మట యౌవన కాలదుఃఖములను జీవు డెదుర్కొనును.

యావనమున మనుజుడు ఆసురీసంపద నాశ్రయించి, దుర్వాసనా, దుస్సంస్కారయుతుడై నీచసంగ పరాయణుడై, శాస్త్రములను, సత్పురుషులను దేష్పించుచు, కామలంపటుడై, అగ్నియందు మిడుతపడునట్లు కామాగ్నికి ఆహుతియగుచున్నాడు.

కురజ్జ మాతజ్జ పతంగ భృంగ
మీనా హతాః పంచభిరేవ పంచ
ఏకః ప్రమాదీ న కథం న హస్యతే
యస్సేవతే పంచభిరేవ పంచ.

లేడి శ్రోత్రేంద్రియమునకును, ఏనుగు త్వగింద్రియమునకును, మిడుత నేత్రేంద్రియమునకును, చేప జీహ్వేంద్రియమునకును, తుమ్మెద ఘ్రాణేంద్రియమునకును లోబడి శిబ్బ, స్పర్శ, రూప, రస, గంధములచే క్రమముగ నాకర్షింపబడి చనిపోవుచున్నవి. ఈ ప్రకారముగ ఒక్కొక్క ఇంద్రియమునకు చానినయై, ఆ ఇంద్రియార్థమును సేవించినందువలన ఒక్కొక్క జ.తువు చనిపోవుచుండ, ఇక అన్ని ఇంద్రియములకును చాసాను జాసుడై యున్న మానవునిగతి యేమగును? అత డేల వినాశ మొందకుండును?

ఈ ప్రకారముగ యావనకాలమున జీవుడు విషయ తత్పరుడై అతిదుర్లభమగు మానవజన్మమును వ్యర్థముగ గడపి జేయుచున్నాడు. అట్టివానికంటె మూఢుడు మఱియొక డుండునా? స్వకాస్తమందలి ఆత్మతమును ఆతడు జార విడుచుకొనినవాడే యగును. యావనము చాటిన తదుపరి జీవుడు పార్థక్యమును బొంది అనేక తోగములచే బాధపడుచు

మృతినొంది మహాదుఃఖదాయకములగు నరకములను మరల పోవును. ఈ ప్రకారముగ పాపాత్ములు రాకడపోకడలు కల చారై కర్మబద్ధులై, మాయావిమోహితులై, వైరాగ్య మును బడయక సంసారసముద్రమునబడి దరిగానక నానా యాతనల ననుభవించుచుందురు.

య మ బా ధా ని వా ర్ ణ

అంతట గరుత్మంతుడు విష్ణుభగవానుని ఇట్లు ప్రశ్నిం చెను—“మహాత్మా! ఇంతదనుక యమలోకమున జీవు డనుభవించు బాధలను గూర్చి వింటిని. ఇక జీవులు ఆ యమ బాధలను తప్పించుకొనుట ఉపాయము లేవి? మఱియు, సంసారసాగరనిమిగ్నులును, దీనదిత్తులును, పాపాత్ములును, విషయసుభాసక్తులునగు మనుజు లేవిధముగ ఉద్ధతిని బొందు దురు? దయచేసి తెలియజేయుడు. ఆ ప్రార్థన విని విష్ణు భగవాను డిట్లు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను—“ఓ గరుత్మంతుడా! భగవదాశ్రయమే జీవునకు తరణోపాయమని యెఱుగుము, మనుజుడు భక్తితోగూడి గంధపుష్పాదులచేతను, తులశీ బిల్వాదిపత్రములచేతను భగవంతుని పూజించి అష్టాక్షరీ మహామంత్రము (ఓమ్ నమోనారాయణాయ)ను గాని, లేక ద్వాదశాక్షరీ మహామంత్రము (ఓమ్ నమోభగవతే వాసు దేవాయ)నుగాని, లేక ఏదైన దివ్యమంత్రమునుగాని జపించ వలెను, శివకేకవుల నామములు వినినను, స్మరించినను మను

జల సమ స్త పాపములు తొలగిపోవును. మారినామస్మరణముచే
పాపము విధ్వంసమైపోవును. 1

మనుజుడు రోగగ్రస్తుడై యున్నపుడు రోగియొద్ద
కూర్చుండి బంధువులు వడవగూడదు. పవిత్రమగు నా నామ
మును (భగవన్నామమును) సంస్మరించుచుండవలెను.

మర్మి, కూర్మ, వరాహ, నారసింహ, హమన,
రామ, పరశురామ, కృష్ణ, బుద్ధ, కల్కి² అను నాయొక్క
దశావతార నామములను నిజ్ఞులు సదా స్మరింపవలయును.
రోగియొద్ద ఇట్టి పవిత్రములగు నా నామములను, సంకీర్తన
గావించువారే తా స్తవముగ బంధువులనబడుదురు.³ 'కృష్ణ'
యను మంగళకర్తమైన నామ మెవని నోటినుండి వెలువడునో
ఆతని సమ స్త పాపములు భస్మమైపోవును. 4

మహాపాపాత్ముడగు అజామిళుడు అవసాన కాలమున
'సారాయణ' అని తన పుత్రుని పిలుచుటవలన తన్నామ

1. సంస్కరేచ్ఛబుయాచైవ విష్టోర్నామ శివస్యచ
హరేర్నామ హరేత్పవం నృణాం శ్రవణగోచరమ్.

2. మర్మిః కూర్మో వరాహశ్చ నారసింహశ్చ వామనః
రామో రామశ్చ కృష్ణశ్చ బుద్ధః కల్కిత తైవచ.

3. ఏతాని దశనామాని న్యర్తవ్యాని వదా బుధైః
పమీపే రోగిణో బ్రూయుర్పాంధవాస్తే ప్రకీర్తితాః

4. కృష్ణేతి మంగళం నామ యన్య వాచి ప్రవర్తతే
తన్య తస్మిత్తవన్త్యాకు మహాపాతకకోటయః.

మాహాత్మ్యమువలన సద్గతిని బడయగలిగినపుడు ఇక శ్రద్ధా
విక్రలతో శ్రీహరిని స్మరించువారికి మోక్షము గలుగునని
చేయుచు చెప్పినట్లు? నన్ను స్మరించినవారు దుర్మార్గులైనను
ఇటు వారి పాపములన్నిటిని క్షమింపజేయుదును. తెలియక
తోక్కినవారు అగ్ని కాల్చివేయునుగదా. మఱియు ఓ గరు
త్వముతో పాపమును తొలగించుటలో హరినామమునకు
గల శక్తి 'ఇంత' యని చెప్పబడువీలుపడదు. 2 యముడు తన
కింకరులకు 'నాస్తికుః కాలోకమునకు తీసికొనిరందు; హరి
నామస్మరణ చేయువానిని మాత్రము తీసికొనిరావలదు' అని
యాజ్ఞాని చెను. 3

"అచ్యుతా! కేశవా! రామా! నారాయణా!
కృష్ణా! హమాతరా! వాసుదేవా! హరీ! శ్రీధరా!
మాధవా! గోవిందావల్లభా! వాసకిరాయకా! రామచంద్రా!
కమలనాభా! విష్ణూ! భూధరా! గోవిందా! శంఖచక్ర
వాణీ" — అని ఈ ప్రకారముగ హరినామస్మరణజేయుచు
రక్షింపుడు. వేడుచు శ్రీహరి నెల్లపుడును భజనచేయు
పుణ్యస్థలము దూరముగా నుండియైనను చూడకుడు. హరిని

1. హర్షిర్హరి పాపాని దుష్టచిత్తైరపి స్మృతః
అనిచ్ఛాయాఽపి సంస్మృష్టో దహత్యేనహి పాపకః

2. హరీర్నాన్నుక్స యా శక్తిః పాపవిర్హరణే ద్విజ
తాతక్కుర్తుం సమర్థో న పాతకం పాతకీ జనః.

3. కంకరేభ్యో యమః ప్రాహనయధ్వం నాస్తికం జనం
నై వానయత తో దూతాః హరినామస్మరన్నరమ్.

నా లోకమునకు తీసికొనివచ్చుటకు ప్రయత్నింపకుడు!” అని యముధర్మరాజు తన దూతల కాజ్ఞ యొసంగును.

‘ముకుందుని పాదారవిందములను భ్యానముచేయని పాపాత్ములను నాలోకమునకు తప్పక తీసికొనిరండు. మఱియు ఏవిధమగు పుణ్యములను ఆచరింపనివారిని, విషయచింతనమున ఆసక్తి గలిగియున్న వారిని నాకడకు గొనిరండు. ఎవని జిహ్వా భగవంతుని గుణగణమును గానముచేయిదో, ఎవని చిత్తము భగవంతుని చరిత్రావిందమును స్మరింపదో, ఎవని శరస్సు శ్రీకృష్ణునకు ఒక్క పర్యాయమైనను నమస్కరింపదో అట్టి దుర్మార్గులను నాలోకమునకు పట్టితీసికొనిరండు!’— అని యముడు తన కింకరులను ఆజ్ఞాపించుచును.*

కాబట్టి మహాపాపములకును విరుగుడై జగన్మంగళ కరమైనట్టి విష్ణురామస్మరణమును జీవుడు నిష్పక గావింపవలెను. నారాయణ సరాజ్ఞులుడైనవానిని వ్రాయశ్చిత్తములు సైతము పనిత్రునిగ చేయజాలవు. నదులన్నియు కలిసియు కల్లుకుండను పవిత్ర మొసర్పజాలవు కదా! కృష్ణ నామోచ్చారణమువలన పాపరహితులైన మహాపుణ్యాత్ములు యమకింకరులను చూడరు. ‘నందినందినా’ (శ్రీకృష్ణ)యని పలుకువాడు వైతరణీనదియందు పడడు. కాబట్టి ఘోరపాప

* జిహ్వ నవక్తి భగవద్గుణనామ ధేయం
చేతశ్చ నస్మరతి తద్వరణారవిందం
కృష్ణాయ నో నమతి యచ్చిర ఏకదాపి
తానాసయధ్వమసతోఽకృతవిష్ణుకృత్యాన్

ములను నూడ నశింపజేయునట్టి భగవన్నామమును స్మరింపవలెను. భగవద్గీతా పారాయణమును, విష్ణుసహస్రనామ పారాయణమును చేయవలెను. లేక వానిఁగూర్చిన శ్రవణమైనను గావింపవలెను. ఏకాదశీవ్రతము, భగవద్గీత, గంగోదకము, నూలసీదళము, విష్ణుపాకోదకము, విష్ణునామము— వీనిని నేపించువానికి ముక్తి లభించును. మఱియు అన్నదానము మొదలైనవి కావించువానికి; దానధర్మముల నొనర్చువానికి యునులోక దుఃఖములు కలుగవు.

తిలదానము, లోహదానము, హిరణ్య(స్వర్ణ)దానము, కార్పాస(వస్త్ర)దానము, లవణదానము, నస్త్రధాన్యదానము, భూదానము, గోదానము, అను అష్టమహాదానములు మహాపాపవినాశకరములైనవి. పుణ్యప్రదములైనవి. వాని నాచరింపవలయును. ఈ ప్రకారముగ దానధర్మపరాయణుడై భగవద్భక్తి సంయుక్తుడై భగవన్నామోచ్చారణపరుడై యుండు మనుజుడు యునులోక దుఃఖములను బొందకుండుటయే కాక అచిర కాలములో మోక్షభాగియు కాగలడు.

అంతట గరుత్మంతుడు విష్ణుభగవానుని ఇట్లు ప్రశ్నించెను— “జీవజీవ! కరణాగతవత్సలా! దుఃఖపూరితమును, అపారమునగు ఈ ఘోరసంసారమున జీవరాసులు పలువిధములగు శరీరములను ధరించి పుట్టుచు గిట్టుచు నున్నారు. వారి యా జన్మలకు అంతము గానవచ్చుటలేదు. వారు సదా దుఃఖించుచునేయున్నారు. ఏ యుపాయముచే వారు మోక్షమును పొందుదురో దయతో తెలుపుము.”

ఇట్లు గరుత్మంతుడు అడుగఁగా విష్ణుభగవానుఁ డిట్లు చెప్పఁదొడగెను:—

గరుడుఁడా! దేనిని తెలుపుమని జీవు నన్నడుగు చున్నావో, దేనిని విన్నంత మాత్రముననే నరుడు సంపార బంధమునుండి విముక్తుడు కాగఁబడో దానిని చెప్పెదను వినుము:—సర్వజ్ఞాస్వరూపియగు పరిపూర్ణ కలదుగదా? ఆతడు సర్వజ్ఞుడు, జ్యోతిర్ సర్వేశ్వరుడు, నిర్మలఁడు, అద్వితీయుడు, నిర్గుణుడు, సచ్చిదానందుడు, స్వాతంత్ర్యోక్తి, అది మధ్యాంతరహితుడు, నిర్వికారుడు, పరముకంటెను పరుడు. ఆతనినుండి అగ్నినుండి వస్తులింగములవలె జీవు లుద్భవించి దేహోద్యుపాధులచే ఖిన్నులై సుఖదుఃఖప్రదములును పుణ్య పాపరూపములు నగు అశాదకర్మలచే నియంత్రితులై ఆయా కర్మలకు తగిన శరీరములను, ఆయుస్సును, భోగభాగ్యాదికమును పొందుచున్నారు.

బంధభూతమగు కర్మ మిగిలియున్నచో జీవులు ఆయా జన్మములను మరల మరల పొందుచునే యుందురు. వారు ముందుగా స్థావరము లగుదురు. పిదప పురుగులు అగుదురు. ఆ పిమ్మట పక్షులును, అనంతరము పశువులు నగుదురు. పిమ్మట నరులు, అందును ధార్మికులునై తదుపరి మోక్షమును పొందుదురు. వేలకొలది చతుర్విధశరీరములను ధరించి వానిని విడిచి సుకృతమువలన మానవుడై జ్ఞానవంతుడయినచో మోక్షమును పొందును. ఎనుబదినాలుగులక్షల శరీరముల యందును జీవులకు మనుష్యజన్మమున తప్ప ఇతర జన్మలలో

తత్వజ్ఞానము లభింపదు. ఈ ఎనుబడినాలుగులక్షల జన్మము లలో పుణ్యసంచయమువలనగాని మనుష్యజన్మ లభింపదు. మోక్షమునకు సోపానభూతమును, దుర్లభమునగు మనుష్య జన్మమును పొందియు, ఎవడు ఆత్మకు తరణోపాయము జూచుకొనడో ఆతనికంటె పాపి మఱి యెవడుండును ?

ఉత్తమమాగు నరజన్మముకు బోసియు, దృఢశరీరియునై ఎవడు ఆత్మహితమును చూచుకొనడో ఆతడు బ్రహ్మహంత కుడని యనిపించుకొనును. దేహములేనిదే యెవడును పురుషార్థములను సాధించుకొనజాలడు. కావున దేహమును, ధనమును రక్షించుకొని పుణ్యకర్మలను సాధింపవలెను. ఆత్మయే అన్నిటికిని ఆధారము. కావున దానిని శ్రద్ధతో రక్షింపవలెను. ఆత్మరక్షణమున నెప్పుడును మహాత్మాహితయై యుండవలెను గ్రామము పోయినచో మరల సంపాదించ వచ్చును. పూన్యములు పోయినచో మరల రావచ్చును. ధనముపోయినను, ఇల్లుపోయినను మఱిల సంపాదించవచ్చును. కాని మానవశరీరము పోయినచో మరల దానిని పొందుట మహాదుస్తరము. శరీరము ధర్మమే ప్రయోజనముగాఁగలది. ధర్మము జ్ఞానార్థము, జ్ఞానము ధ్యానయోగార్థము వినియోగింపబడును, ధ్యానయోగి శీఘ్రముగా మోక్షమును పడయును. ఈ ప్రకారముగ ఎవడు అహితమునుండి తన్ను తాను రక్షించుకొనునో, అతడు తరించిపోవును. అట్లు రక్షించుకొననివానిని మఱి ఎవడు రక్షించును ? ఎవడు తరింపజేయును ?

నరకమును వ్యాధికి ఇక్కడనే (ఈ భూలోకముననే, మానవజన్మయందే) యెవడు చికిత్స చేసికొనడో, బౌద్ధములు లేని ఇతిరలోకములకుబోయి ఆరోగి యేమి చేయగలడు? కావున మానవజన్మయందే తరణోపాయమును వెతకికొనవలయును. ముసలితనము పెద్దపులివలె నెడుట కానికొని యున్నది పగిలిపోయినకుడలోని నీటివలె ఆయుర్దాయము గడచిపోవుచున్నది. రోగములు శత్రువులవలె బాధించుచున్నవి. కాబట్టి శ్రేయమును చూచుకొనవలెను. ఎంతవఱకు దుఃఖములు సంప్రాప్తములుకావో, ఎంతవఱకు ఆపదలురావో, ఎంతవఱకు ఇంద్రియవికలత్వము కలుగదో అంతవఱకును శ్రేయస్సును చూచుకొనవలెను. (మోక్షప్రయత్నము గావింపవలెను) ఈ దేహము ఎంతవఱకు ఉండునో అంతవఱకును తత్త్వజ్ఞానమును గడించుకొనవలెను. ఇంటిముంగిలి నిప్పంటుకొనిన తర్వాత (జలార్థము) నూయి త్రవ్వుబాడు మూడుదుగదా? కావున ఆయుర్దాయము సమసిపోక పూర్వమే సంసారతరణోపాయములను అన్వేషింపవలెను. సాంసారికములగు అనేక జటిల ప్రవృత్తులలో, వ్యవహారములలో మునిగిపోవుటవలన జనులచే కాలము ఎఱుగబడుటలేదు. సుఖదుఃఖముల నెఱింగి అనుభవించియు, మోక్షోపాయమిదియని తెలిసియు జనుడు తనహితమును చూచుకొనుటలేదు. ఆర్తులయినవారిని, మరణించినవారిని, ఆపద్ద్రస్తులను దుఃఖతులను జూచియు ఈ జనులు మోహము అను కల్లుద్రావి (మత్తుపొందుటవలన) ఎప్పుడును భయపడుటలేదు.

అయ్యుర్దాయము మొదలుపెట్టెను. సంపదలు కల
 తోని ముచ్చటలు. యశావనము పుష్పమువలె క్షణికమైనది.
 ఈ సత్యమును తెలిసికొనినచో ఇక జీవితమునం దేవనికి
 ఆశ్వాసముండును? అయ్యుర్దాయము నూరేండ్లని అనుకొనినను
 అది అల్పమేయగును. అందును నిద్రయందు సగముకాలము
 గడచిపోవును. బాల్యము, రోగములు, ముసలితనము. దుఃఖ
 ములు-వీనివలన మితితరకాలము గడచిపోగా ఇక మిగులు
 నది అత్యల్పము. దానినికూడా మనుజుడు నిష్ఫలమొనర్చు
 చున్నాడు. ప్రారంభింపదగిన మోక్షోపాయమున నిరుద్యో
 గుడై యుండుచున్నాడు. మేలుకొనియుండదగిన బ్రహ్మ
 చింతనమున నిద్రాభువై యున్నాడు. భయస్థానమగు సంసార
 మును నమ్మియున్నాడు. ఆహా! ఇట్లుండినచో ఇక ఏ నరుడు
 యమునిచే కాతుడు కాకుండును? కాబట్టి మోక్షోపాయము
 లగు నిష్కామకర్మ, భక్తి, వైరాగ్య, ధ్యాన, జ్ఞానాదులను
 జీవుడు సర్వరమే ఆశ్రయించి యనులోక బాధను తప్పించు
 కొనవలెను.

తరంగములమీద గల నురుగుతో సమానమైనదియు
 అనిత్యమునగు ఈ కరీరమును నమ్మకొని జీవుడు నిర్భయుడై
 యెట్లుండగలడు? అజ్ఞానియగు జీవుడు అహితమును హితమును
 కొని, ధ్రువముకానిదానిని ధ్రువమనుకొనుచు అసర్థమును
 సార్థకమనుకొనుచున్నాడు. తనగతినిగూర్చి ఆతడు ఊహించు
 కొనుటయేలేదు. అట్టివాడు దేవమాయావిమోహితుడై
 చూచుచునుగూడ చూడలేకున్నాడు; వినుచునుగూడ బోధ

పఱచుకొన లేకున్నాడు. చదువుచునుగూడ తెలిసికొన లేక పోవుచున్నాడు. మృత్యువు, రోగములు, పార్థక్యము మొదలగు మొఱివే కరవబడుచు భయంకరమైన కాలసాగరమున కొట్టుకొనిపోవుచు కూడా ఆ డంగతి నెఱుగకున్నాడు.

పచ్చికుండ నీటిలో కరిగిపోవునట్లు కాలము ఊణ ఊణము నశించిపోవుచున్నది. దీని నెవడును గమనించుట లేదు వాయువును అరికట్టవచ్చును, ఆ కాశమును ఖండింపవచ్చును, తరంగములను ప్రోగుచేయవచ్చును, కాని ఆయుర్దాయమును మాత్రము స్థిరముగా నిలుపుట కే యుపాయమును లేదు.

(ప్రళయ కాలమున) భూమి తగులబడిపోవుచున్నది. మేకువు కరిగిపోవుచున్నది. సముద్ర మింకిపోవుచున్నది. ఇక శరీరము డంగతి చెప్పనేల? 'వీడు నాకుమారుడు. ఈమె నా భార్య. ఇది నా ధనము. వీరు నా బంధువులు'— అని ఈ ప్రకారముగ అఱచుచుండు మనుష్యుడను మేకను కాలమును తోడేలు బలవంతముగ పట్టుకొనుచున్నది. 'ఇది చేయబడినది, ఇది యింకను చేయవలెను, వాడది చేసెను, దానినింకను చేయలేదు'—అని యిట్లు యోచించుకొనుచుండు వానిని యముడు తనవశము చేసికొనుచున్నాడు. కాబట్టి—

శ్వః కార్య మద్య కుర్వీత పూర్వాహ్నా చావరాహ్నికం
న హి మృత్యుః ప్రతీక్షిత కృతం వా వ్యతవాఽకృతమ్.

రేపు చేయవలసినదానిని నేడే చేయవలెను. మధ్యాహ్నము చేయవలసినదానిని ప్రొద్దుననే చేయవలెను.

చేసినను చేయకున్నను మృత్యువు మాత్రము వేచియుండదు.
(అమాంతముగ ఆతనిని కబళించి వేయగలదు.)

ముసలితనము మార్గము చూపుచుండ, ప్రచండమగు
హృదయను సైనికుడు ఆక్రమించియుండి, మృత్యువును
శత్రువు నిన్ను పట్టుకొనియుండ ఇక కాపాడువానిని గూర్చి
యేల ప్రయత్నించుట లేదు! తృప్తయను గంటములతో గ్రుచ్చి
విషయములను నేతిలో రాగ ద్వేషములను అగ్నిమీద వ్రేల్చి
బడిన మానవుడను మాంసపుముద్దను మరణము భక్షించి
వేయుచున్నది. బాలురను, యశావనులను, తృద్ధులను,
తుదకు గర్భవతులనుగూడ మృత్యువు ఆక్రమించి వేయు
చున్నది. జగత్తుయొక్క స్థితి ఇది. జీవుడు చిరకాలము
తాను ప్రేమించి లాలించిన తన దేహమునుగూడ విడిచి
యమగృహమునకు బోవుచున్నాడు. ఇక భార్య, తల్లి,
తండ్రి, బిడ్డలు మున్నగువారిని గుఱించి వేలుగ చెప్పనేల!

అజ్ఞానమే (తన్ను తా నెఱుంగకుండుటయే) సంసార
దుఃఖములన్నిటికిని మూలము. అది లేనివాడు సుఖవంతుడు.
అట్టివాడే యమబాధలను తప్పించుకొనును. దృశ్యపదార్థ
ములపై ఆసక్తి తొలగనివాడు, మమత్వముచే వానియందు
తగుల్కొనువాడు కాంతిని, సుఖమును ఎన్నటికిని నోచుకొన
లేడు. మనుజుడు మనఃప్రియములగు విషయాదులందు
ఎంతెంత సంబంధము కలుగజేసికొనుచుండునో, అంతంత
దుఃఖము వాని హృదయమును వేధించుచుండును. విషయము
లను ఆహారమును భుజించుచు ఇంద్రియములను దొంగలు

మనుజుని దేహమందే కాపురము చేయుచు ఆతని జ్ఞానధనమును అపహరించి వేయుచున్నారు.

మాంసబద్ధో యథా మత్స్యో లోహకంకుం న పశ్యతి
సుఖబద్ధస్తథా దేహీ యమబాధాం న పశ్యతి.

‘మాంసము నపేక్షించు మత్స్యము గాలము నెట్లు చూడదో విషయసుఖము నపేక్షించు జీవుడు యమబాధను చూడజాలకున్నాడు. కాబట్టి మనుజుడు జాగరూకడై, జీవితమున ఒక్కడుగా మును వ్యర్థపఱుపక, భక్తి జ్ఞాన వైరాగ్యములను జేపట్టి, అనిత్యములగు దృశ్యపదార్థములపై ఆసక్తి నుంచక, శాశ్వత బ్రహ్మపదార్థమునుగూర్చి యే చింతించుచు జీవితమును సార్థకము చేసికొనవలయును. ఈ ప్రకారముగ పారమార్థిక ధనమును, దైవసంపదను యత్నపూర్వకముగ సంపాదించుకొనువాడు యమలోక బాధ నెన్నటికిని బడయకుండును. ఈ జీవితమునందే పరమానందరూప కైవల్యప్రాప్తి నొందును.

దుః ఖ ని వా ర ణో పా య ము

ఓ వైనతేయా! దృశ్యరూపమగు ఈ సంసారము యొక్క భావనయే దుఃఖమునకు మూలము. అట్టి భావము త్యజించువాడు పరమసుఖవంతుడు. ప్రాపంచిక పదార్థములు, బంధ్యాదులు మున్నగునవి కేవలము శృంఖములే యగును. వానివలన జీవునకు ముక్తి కలుగనేరదు. మనుజుడు ప్రపంచ

మున మనఃస్థితిములగు సంబంధముల నెన్నింటిని చేయనో, అన్ని దుఃఖములచే నాతడు కొట్టబడుచుండును.

మంచియు శుద్ధయు నెఱుంగక ఎప్పుడును తప్పుదారి నే పోవుచు కేవలము తమ ఉదరములను నింపుకొనుట కే చూచుచుండు నరులు సరకమునకు పోవుచును నిద్ర, మైథునము, ఆహారము మున్నగునవి ప్రాణికోటికంతకును సమానమే. జ్ఞానముకలవాడే మానవుడు. అది లేనివాడు ద్విపాదపశువు. మూఢులు ప్రాతఃకాలమునందు మలమూత్రములవలనను, మధ్యాహ్నమున ఆకలిదప్పికలవలనను, రాత్రి మదనతాప, నిద్రలవలనను బాధింపబడుచున్నారు. అజ్ఞానమోహితులై తమ దేహావాని, తమ సంపదలని, తమ బంధువులని అహమికను బొంది తత్ఫలితముగ ప్రాణులు పుట్టుచు గిట్టుచున్నారు. కాబట్టి సంగమమును (attachment) విడువవలయును. అద్దానిని మొదటనే విడుచుట కష్టము. కావున పెద్దల సాంగత్యమును చేయవలెను.

సత్సంగస్స వివేకస్స విర్యలం నయనద్వయమ్
యస్య నాస్తి సంస్పృంధః కథం నశ్యాదమార్గగః.

సత్సాంగత్యము, ఆత్మానాత్మ వివేకము - అను ఈ రెండును నిర్మలములగు రెండు నేత్రములవంటివి. అవి లేనివాడు అఘడే యగును. అట్టివాడు తప్పుదారిని పడిపోయినశించును. కావున మనుషుడు బాగరూపుడై ఆ రెండిటిని తప్పక సంపాదించవలెను.

దాంబీకలు కొండలు పరమార్థతత్వము నెఱుగక నామమాత్రముగ క్రియలనుజేయుచు లోకవంచనము గావించుచున్నాడు, అట్టివారు మోక్షము నెన్నటికిని బడయజాలరు. కొండలు శరీరమును మాత్రము శుష్కింపజేయుచు తాము గొప్పకార్యమును సాధించితిమని తలంచుచున్నారు. పుట్టను బాదినంతమాత్రమున లోపలనున్న పాముచచ్చునా! మఱికొండలు బడలు తోళ్లు మున్నగువానిని ధరించి జ్ఞానముని చెప్పుకొనుచు లోకాలను భ్రమింపజేయుచున్నారు. సంసారసుఖములందు తగుల్కొని పైకిమాత్రము వేషములు వేసికొని తాను బ్రహ్మజ్ఞానము కలవాడని చెప్పుకొనుచు తిరుగువాడు కర్మబద్ధుల రెండిటికిని చెడినవాడే యగును. కావున అట్టివానిని నమ్మరాదు. అదియంతయు లోకవిడంబు వమే కాగలదు.

మోక్షన్యకారణం సాక్షాత్తత్వజ్ఞానం విగేళ్యర

మోక్షకారణము సాక్షాత్తు తత్వజ్ఞానముతప్ప మఱియొకటికాదు. పరతత్వ మొకవిధముగ నుండగ జనులు మఱియొక విధముగ యెత్తించి క్లేశ మొందుచున్నారు. మేకతన వీపునందే యున్నను గొల్లవాడు నూతిలో తొంగి చూచుకట్లు, తమయందేకల తత్వము నెఱుగజాలక అనేకులు లోకమంతయు గాలించుచున్నారు.

శాస్త్రము లసంఖ్యములు. వానియొక్క అంతము చూచుటకు ఆయర్థాదుము చాలదు. ఆయవు అత్యల్పము. విఘ్నములా అనంతములు. కావున మాంస నీటినుండి పాలను

గ్రహించునట్లు శాస్త్రముల సారమును గ్రహింపవలయును. ధాన్యార్థియగువాడు పొట్టును విడిచి గింజను గ్రహించునట్లు శాస్త్రములందని తత్త్వమును ముముక్షువగువాడు పరిగ్రహింపవలెను. జ్ఞానముచేతప్ప షటి యే మార్గమువలనను జీవునకు మోక్షము లభింపదు. గురువాక్యము ఒక్కటే మోక్షము నొసంగును.

‘నాది’ (మమ), ‘నాదికాదు’ (నమమ) అను రెండు పదములే బంధమోక్షములకు కారణములు. ‘నాది’ అనువాడు సంసారబంధములో పడును, ‘నాదికాదు’ అనువాడు మోక్షమును పొందును. ఏది సంసారబంధమును కలిగింపవో అదియే కర్మ, ఏది మోక్షము నొసంగునో అదియే విద్య. తక్కినకర్మయంతయు ఆయాసమునకు కారణము, తక్కినవిద్యయంతయు శిల్పినై పుణ్య ప్రదర్శకము. సంసారవాసన లెంతవఱకుండునో ఇంద్రియచాపల్య మెంతవఱకుండునో, మమకార మెంతవఱకు నిలుచునో, మనస్సున కెంతవఱకు స్థిర భావముకలుగుచుండునో, గురువుయొక్క అనుగ్రహ మెంతవఱకు లభింపకుండునో, అంతవఱకు తత్త్వజ్ఞాన మెట్లు కలుగును? కావున సర్వప్రయత్నములచేతను, సర్వావస్థలయందును, తత్త్వనిష్ఠుడు కావలెను. దేనికి ధర్మము, జ్ఞానము రెండు పుష్పములై యలరుచున్నవో, అట్టి మోక్షతరువును జీవుడు సర్వరమే ఆశ్రయించి, సంసార తాపత్రయములను అడంచుకొని, యమ బాధను దూరీకృత మొనర్చుకొని పరమసుఖప్రాప్తి నొందునుగాక!!

ఓ గరుత్మంతుడా! శరీరములు స్థిరములు కావు ఐశ్వర్యము బుచ్చరప్రాయమైనది, మృత్యువు సదా జీవునకు నన్నిహితమైయుండును.

అస్థిరాణి శరీరాణి విభవో నైవ కాశ్వతః

నిత్యం నన్నిహితో మృత్యుః కర్తవ్యో ధర్మనంబయః.

కావున మానవుడు తన జీవిత కాలము పూర్తియగు లోపలనే పెక్కు ధర్మకార్యములను, దానములను, త్యాగ పూరిత క్రియలను ఆచరింపవలెను. తన చేతితో చేసికొనిన దానము స్వల్పమైనప్పటికిని అక్షయమై యమమార్గమున చాల ఉపకరించును. దానధర్మములు చేసికొనిన మనుజులు స్వర్గపాథేయమును బడసి సుఖించుదురు. అట్లు చేయనివాడు యమమార్గమున జేరి శినుటకు తిండిలేక మలమలమాడుచు ప్రయాణము సలుపవలసివచ్చును.

మహత్తరపుణ్యము చేసికొనినగాని మనుష్యజన్మ లభించదు. దుర్లభమగు ఇట్టి మనుష్యజన్మమునెత్తి ఎవరు ధర్మము చేయుదురో వారు స్వర్గాది పుణ్యలోకములను బొందుదురు. ధర్మము చేయనివారు దుఃఖములను, నరకములను పొందుదురు. ధర్మాచారమువలన మీనవజన్మము సఫలమగును ధనము, పుత్రులు, భార్య, బంధువులు, శరీరము మొదలగునవియన్నియు అనిత్యములు. కావున శీఘ్రముగ ధర్మము నాచరింపవలెను.

కొయ్య, మట్టి, కడ్డ - వీరితో సమానమైన మృతదేహమును భూమిమీద విడిచిపెట్టి బంధువులు విముఖులై వెడలిపోవుదురు. ధర్మము మాత్రము జీవునితోగూడ పోవును. ధనము గృహమునందు ఉండిపోవును. బంధువులు శ్మశానమువలకు వచ్చి అచట ఆ పోవుదురు. పుణ్యము, పాపము, మాత్రము జీవునితోగూడ వెళ్లును. దుఃఖసాగరముగు ఈ సంసారమున వాస్తవముగ ఎవరికిని బంధువులు లేరు. కర్మ సంబంధమువలన జీవుడువచ్చి కర్మ ముగియుటతోడనే వెడలిపోవుచున్నాడు. మాతాపితృభ్రాతృతాది సంబంధము చలిపండిలియందలి జనసంగమువలెను, నదియందలి కావ్యనమాగమమువలెను చంచలమైనది,

ఇప్పుడు జీవులకు లభించు ధనము పూర్వజన్మమందు దానధర్మములు చేయుటవలననే సంప్రాప్తమైనదని యెఱుంగవలెను. శ్రద్ధతో చేసిన దానము ధర్మము సద్గతినిచ్చును. శ్రద్ధలేకుండ నొనర్చు కార్యములు ప్రయోజనకరములు కావు. శ్రద్ధతో పుష్పాదికమును సమర్పించినను నేనుప్రేమతో స్వీకరించుదును. అల్పమనికాని, అధికమనికాని లెక్కపెట్టక, శక్తిలోపము లేకుండ భక్తిశ్రద్ధలతోను, చిత్తశుద్ధితోను చేయు దానము స్వల్పమైనను అక్షయఫలము నొసంగగలదు. దానధర్మశీలురకు ఇహమునగాని, పరమునగాని ఉపద్రవములు కలుగనేరవు. మరణకాలమున యమదూతలవలనగూడ భయము కలుగకుండును. కాబట్టి జనులు యమబాధలనుండి

తప్పించుకొనుటకు ప్రయత్నపూర్వకముగ ఈ జీవితములో
ధర్మప్రవృత్తిని, చిత్తశుద్ధిని, భగవద్భక్తిని సంపాదించు
వలయును.

జీవుడు మరణకాలమున చేయవలసిన పనులనుగూర్చి
విష్ణుభగవానుడు గరుష్మంతున కివ్వధముగ దెలిపెను—

ప్రారబ్ధకర్మవశమున సంప్రాప్తమైన ఈ దేహము
నెపుడు విడువవలసివచ్చునో, అపుడు మానవుడు తులసీనన్ని
ధానమున గోమయముతో మండలము చేయవలెను. ఆ
మండలమున నువ్వులుచల్లి దర్భలను పఱచి పవిత్రమగు ఆసన
మున సాలగ్రామశిల నుంచవలెను. ఎచట సమస్తపాప
భయావహముగు సాలగ్రామశిల యుండునో, ఎచట సంసార
తాపహరమగు తులసిచెట్టుయొక్క ఛాయ యుండునో
అచట మృతినొందినవారలకు మహాదుర్లభమగు ముక్తి
సంప్రాప్తించును. ఎవని గృహమున తులసీనృక్షముండునో
ఆ గృహము పుణ్యతీర్థమయమగుటచే యమకింకరు లచటికి
వచ్చుటకు భయపడెదరు.*

తులసీదళమును ధరించి యెవడు మరణించునో, అతడు
మహాపాపాత్ముడైనను యము డాతనిని చూడనేరడు. తులసీ
దళమును ముఖమందుంచుకొని, తిలదర్భాసనాసీనుడై మృతి
నొందువాడు పుత్రహీనుడైనను విష్ణుపురమగు వైకుంఠ
మును బొందును. ఇన్ద్రియమున సం దేహములేదు.

*తులసీపటపిన్ద్ర నం గృహే యస్మావతిష్ఠతే

తద్గృహం తీర్థరూపం హి నాయాన్తి యమకింకరాః.

పవిత్రములగు కిలలు (నువ్వులు), దర్భలు, తులసి అను ఈ మూడు వస్తువులును, సరకమునకుబోవు మనుజులను స్వర్గమునకు గొనిపోవును. కిలలు నా శరీరమునుండి పుట్టుట వలన పవిత్రములగుటచే తానిని జూచుటతోడనే అసుఖము, దానవులు, దైత్యులు పలాయనము చిత్తగించుదురు. నా గోమములవలన నుద్భవించిన దర్భలు నాయొక్క విభూతియని తెలిసికొనుము. తానిని స్పృశించుటచే జనులు స్వర్గమును బొందుదురు. దర్భయొక్క మొదట బ్రహ్మదేవుడును, మధ్య విష్ణువును, చివర శివుడును నివసించియుందురు. కాబట్టి దర్భలు అగ్ని, మంత్రములు, తులసి, బ్రహ్మవిష్ణులు, గోవులు, పవిత్రములుగా చెప్పబడినవి.

గోమయముచే అలుకబడినదియు, దర్భలుంచబడి నదియునగు స్థలమున ఆతురుని (మృతినొండబోవుతానిని) పరుండబెట్టవలెను. మంచము మున్నగువానిపై పరుండబెట్టరాదు. బ్రహ్మ, విష్ణువు, రుద్రుడు, సమస్త దేవతలు, అగ్నియు మండలము నధిష్ఠించియుందురు. కావున మండలము గావించి ఆతురుని అందు పరుండబెట్టవలెను. పిమ్మట నాతనికి సాల గ్రామతీర్థము నీయవలెను. వాలగ్రామతీర్థము సేవించు వారు సమస్త పాపవర్జితులై వైకుంఠమును బొందుదురు.

తదుపరి, సమస్త మహాపాతకములను నాశనముచేయు వదియు సమస్త తీర్థస్నాన, సమస్తదాన మహాపుణ్యము నొసంగునదియు నగు గంగోదకము నీయవలెను. శరీరశుద్ధి కరములగు వేయి చాంద్రాయణములను జేసినవాడును,

గంగోదకము త్రావినవాడును సమానులని యెఱుగుము. అగ్నిస్పర్శవలన దూదికుప్పయంతయు దిగ్ధమగునట్లు, గంగోదకమును పుచ్చుకొనుటవలన శుభ్రస్తపాపములు నశించును. సూర్యకీరణములచే తప్తమయిన గంగోదకమును పానము చేయువాడు జన్మరహితుడగును. యమున, శృష్ణ వేణి, కావేరి మొదలైన మహానదులు అందు స్నానముచేసినవానిని పవిత్రులుగ జేయును గంగానదియో దర్శనమువలనను, స్పర్శనమువలనను, పానమువలనను. 'గంగ, గంగ' అని యెల్లపుడును కీర్తించుటవలనను పునీతులను గావించును. కాబట్టి సంసారతారకమగు గంగోదకమును పానముచేయవలయును. ప్రాణములు కంఠసిరిములై యున్నపుడు ఎవడు 'గంగా! గంగా' అని స్మరించునో అతడు విష్ణురామారాజ్యమునుబడసి మరల ఈ పృథివిపై జన్మింపకుండును. ప్రాణములుపోవునపుడు ఎవడు గంగను స్మరించునో అతడు ఉత్తమగతిని బొందును. కావున గంగను స్మరించవలెను గంగోదకమును పానము చేయవలెను.

తదుపరి మోక్షప్రదమగు శ్రీమద్భాగవతమును శ్రవణము చేయవలెను. అవసానకాలమున భాగవతము నందలి యొక శ్లోకమునైనను, అరశ్లోకమునైనను, శ్లోకపాదమునైనను ఎవడు వినునో, అతడు పునరావృత్తిరహితమగు శాశ్వత బ్రహ్మశ్లోకమును బొందును. వేదమునైనను, ఉపనిషత్తులనైనను, శివస్తోత్రములనైనను, విష్ణుస్తవములనైనను ఎవరు పఠింతురో, వారు మోక్షమును పొందుదురు.

ఈ ప్రకారముగా విహితాతురకృత్యుడగు ధర్మాత్ముని ప్రాణపాయువులు ఉర్ధ్వచ్ఛిద్రముగ ముఖాదులనుండి సుఖముగా వెడలిపోవును. నాభిఁ దేహమున మిళితములగు ప్రాణాపానములు ఎప్పుడు విడిపోవునో, అపుడు ప్రాణపాయువు సూక్ష్మమై దేహమునుండి వెడలిపోవును. అపుడు నిరాధార మగు వృక్షమునలె కరీరము క్రిందఁ దిపోవును. ప్రాణములు పోవుటతోడనే కరీరము నిశ్చేష్టికమై, దుర్గంధభూయివ్యమై సర్వసింద్యమై యుండును. ఇట్టి తుచ్ఛతర దేహమును బొందియు మానవు లేల గర్వింపవలెను? మరణకాలమున స్థూలదేహమునగల పృథివియ కము పృథివియందును, ఉదకము ఉదకమునందును, అగ్ని అగ్నియందును, వాయువు వాయువునందును, ఆకాశము ఆకాశమునందును కలిసి పోవును.

వాస్తవముగ సర్వవ్యాపియు, నిత్యము క్షుద్రుడు, జగత్పాక్షియు, షడ్భావవికారరహితుడును అయియున్న జీవుడు అజ్ఞానవశమున ఇంద్రియసహితుడై, శబ్దానామయయు క్షుడై, అరిష్టద్వర్గసమన్వితడై, పూర్వకర్మయుతుడై, గృహస్థుడు గృహము దగ్ధముకాగా ఇంకొక క్రొత్తగృహమున ప్రవేశించునట్లు పూర్వకర్మానురూపమగు నూతన దేహమున ప్రవేశించుచున్నాడు. జీతకాలమున దానధర్మపరుడై యుండినచో ఆ జీవుని మరణకాలమున దేవదూతలు స్వర్గమునకు గొనిపోవుదురు. అత్యతియా దానధర్మపరుడు దివ్యదేహధారియై దివ్యాభరణశోభితుడై, మహానుభావుడై

దేవతలచే పూజింపబడుచు దివికేగును. కావున మనుజుడు తన జీవితకాలముననే పెక్కు దానధర్మములు, పరోపకార కార్యములు ఆచరించి ఈదుడైనచో ఇక మరణకాలమున గాని, మఱి యెపుడైననుగాని, ఏ లోకమునగాని అతనికి యమ బాధలు కలుగ నేవు. పైపెచ్చు శాంతిసుఖములనే ఆనుభవించుచుండును.

మోక్షప్రాప్తి

ఓ గరుత్మంతుడా! జ్ఞానము శాస్త్రమువలన పుట్టినదని వివేకమువలన పుట్టినదని రెండు విధములు. శబ్దబ్రహ్మము శాస్త్రసంబంధము, పరబ్రహ్మము వివేకసంబంధము. కొండలు అద్వైతము నిచ్చుచుండును. కొండలు ద్వైతము నిచ్చుచుండును. కాని ద్వైతాద్వైతముల కతీతమైన తత్త్వములు మారు తెలిసికొనుటలేదు. “నాది, నాదికాదు” అను రెండు పదములే బంధమోక్షములకు కారణములు. “నాది” అనిన ప్రాణి (సంసార) బంధముతో బడును. “నాది కాదు” అనిన మోక్షమును పొందును. ఏది సంసార బంధమును కలిగింపదో అదియే కర్మ. ఏది మోక్షమునిచ్చునో అదియే విద్య. తక్కిన కర్మ ఆయాసమునకు కారణము. తక్కినవిద్య శిల్పనైపుణి ప్రవర్తకము. కర్మలెంతవఱకు ఘోర్మోహములగునో, సంసార మ్మాసన ఎంతవఱకు నుండునో, ఇంద్రియాదాస్య మెంతవఱకు నుండునో అంతవఱకు తత్త్వజ్ఞాన మెట్లులభించును! ఎంతవఱకు దేహభిమానముండనో, మమకార మెంతవఱకు నిలుచునో

ఎంతవఱకు మనస్సునకు స్థిరభావము కలుగదో, ఎంతవఱకు శాస్త్రాంతన కలుగదో, గురువు అనుగ్రహము ఎంతవఱకు గలుగదో అంతవఱకును తత్త్వజ్ఞాన మెట్లు లభించును ? ఎంత వఱకు తత్త్వము తెలియదో అంతవఱకే తపస్సు, అంతవఱకే వ్రతములు, అంతవఱకే తీర్థయాత్రలు జపము, హోమము, పూజయు నంతవఱకే వేదశాస్త్రాభ్యాసము నంతవఱకే, ఆ కారణమువలన సర్వప్రయత్నము చేతను, సర్వావస్థల యందును (మోక్షానంతరమున్నచో) తత్త్వోఽఘమ కావలెను. దేనికి ధర్మము, జ్ఞానము పుష్పములో, స్వర్గము, మోక్షము ఫలములో తాపత్రయములను బోనడుచు ఆ మోక్షవృక్షము నాశ్రయింపవలెను.

కనుక గురుముఖతః జ్ఞానము ద్వారా ఆత్మతత్త్వము నెలుగవలెను. దానివలన మానవుడు అనాయాసముగ మోక్షమును బడయును. యనుబాధను తప్పించుకొనును. తత్త్వజ్ఞానము కలిగినవానికి అంత్యకాలమున చేయవలసిన కృత్యమును చెప్పెద వినుము. దానివలన బ్రహ్మనిర్వాణ పదవిని పొందును.

అంత్యకాలము వచ్చినప్పుడు మనజుడు అసంగము అను శస్త్రముచేత దేహాభిమానమును తెగగొట్టుకొనవలెను. పిదప ధైర్యముతో గృహమునుండిపోయి పుణ్యజలములలో స్నానముచేసి యథాశాస్త్రముగ కల్పితమగు ఆసనమున వివిక్తస్థలమున గూర్చుండి మనస్సున ఓంకారమును జపించుచు, జితశ్వాసుడై దృష్టిని విషయవాంఛల

మీదికి బోకుండ జేసికొని భగవద్రూపమున నిలిపి “నేను. పరబ్రహ్మమును, పరంధామమును, పరమపదమును.” ఇట్లు భావించుచు నిర్మలమగు మనస్సును ఆశ్మయించు బద్ధము గావించుకొని నన్ను స్మరించుచు ఎవడు “ఓమిశ్యేకాక్షరం బ్రహ్మ” అని స్మరించుచు దేహమును విడుచునో వాడు పరమ పదమును బడయును జ్ఞానము, వైరాగ్యమును లేని దాంభి కులు ఎచ్చటకుబోరో అక్కడకు బుద్ధిమంతులు వెళ్ళుచును. కోపము, మోహము లేని వారు, సంగదోషరహితులు, అధ్యాత్మనిత్యులు, కామరహితులు, సుఖదుఃఖములు, శ్రీతోష్ణములు మున్నగు ద్వంద్వములను విడిచినవారును అగు జ్ఞానులు అవ్యయమగు పరమపదమును పొందుదురు. రాగ ద్వేషములను మలము లేనిదియు, సత్యము అను జలముగల దియు అగు జ్ఞానతీర్థమున ఎవడు స్నానముచేయునో వాడు మోక్షమును బడయును.

సంపూర్ణమగు వైరాగ్యమును బొంది నామీదనే మనస్సునుంచి భజించుచు పూర్ణసృష్టియు, ప్రసన్నాత్మయు గలవాడు మోక్షమును పొందును. అట్టివానికి యమలోక బాధ ఏకాలమందును ఉండదు.

గరుత్మాంతుడా! నీకు జెప్పిన సనాతనమును, జ్ఞాన. వైరాగ్యసహితమును, యమబాధానివారణరూపమునగు ఈ మోక్షధర్మము నెవడు వినునో వాడు మోక్షమును పొందును. తత్త్వజ్ఞానము కలవారు పునరావృత్తి రహిత శాశ్వత బ్రహ్మ లోకమును బడయుదురు. ధర్మమార్గనిరతులు స్వర్గమును.

పోందుదురు. పాపాత్ములు నరకమునకు బోవుదురు. పశువులు, పక్షులు, కీటకములు మున్నగునవి పుట్టుచు జచ్చుచు నుండును. ఇట్లు నీకు నేను సకలశాస్త్రముల సారమును చెప్పితిని. ఇక నేమి వినదలచెదవు?

శ్రీహరి యిట్లు చెప్పగా విని గరుడుడు కృతాంజలియై శతసహస్ర ప్రణామములర్పించి “భగవంతుడా! దేవదేవా! అమృతవాక్యములను వినిపించి భవనాగరమునుండి నన్ను తరింపజేసితిని. సందేహము తొలగిపోయినది. కృతార్థుడనైతిని-సంశయ మేమియులేదు” అని చెప్పి గరుత్మాతుడు ధ్యాననిమగ్నుడయ్యెను.

ఏ హరి తన్ను స్మరించుటవలన దుర్గతిని తొలగించునో, పూజించుటవలన సద్గతిని గలిగించునో, తనయెడల భక్తి కలిగియుండిన ముక్తినిచ్చునో ఆ శ్రీహరి జనులను రక్షించుగాక.

ఓం తత్ సత్.

యవరోక వార్తలు పమాప్రము.

గీతామకరందము

రచయిత—శ్రీ విద్యాప్రకాశానందగిరిస్వాములవాగు

రాయల్ నైజు—1100 పేజీలుగల మహాగ్రంథము

ఇందు శ్రీ భగవద్గీత మూలశ్లోకములు, ప్రతి శ్లోకమునకు అవతాఃక, ప్రతిపదార్థము, తాత్పర్యము, వ్యాఖ్యానము, ప్రశ్నోత్తరములు కలవు. ఇంకను గీతనుగూర్చి పెక్కు విశేషములు గ్రంథాదియందు పొందుపఱుపబడినవి. 90 పేజీల ఉపోద్ఘాతమున్ను కలదు. ముముక్షువులకు అత్యవశ్యకమైన గ్రంథము.

రాయల్ నైజు—1100 పేజీలుకలది - పూర్తి క్యాలికో బైందు

(ప్లాస్టిక్ జాకెట్టు వెల రు. 2-00) వెల—రు. 25-00

గీతోపన్యాసములు

కాళహస్తి శ్రీ శుకబ్రహ్మశ్రమహాపతులగు శ్రీ విద్యాప్రకాశానందగిరిస్వాములవాగు గీతనుగూర్చి కావించిన మహాపన్యాసముల సంగ్రహమే ఈ గ్రంథము. భగవద్గీతయందు విగూఢములైయున్న పెక్కు ధర్మరహస్యములు అనేక కథలద్వారా, నాచృశ్యములద్వారా ఆధునిక పద్ధతిలో మనోరంజకముగ నిందు వివరింపబడినవి.

గీతాభిలాషులకు అత్యంత ప్రయోజనకరమైన గ్రంథము

క్రొను ౩ వైజు - 680 పేజీలు - పూర్తి క్యాలికో బైందు

(ప్లాస్టిక్ జాకెట్టు వెల రు. 1-50 లు.) వెల రు. 12-00

వ సి ష గీ త

(అను సంక్షిప్త యోగవాసిష్ఠము)

శ్రీ వసిష్ఠయునింగ్రులచే శ్రీరామునింగ్రున కుపదేశించబడిన శ్రీ యోగవాసిష్ఠమును మహాన్నత ఆధ్యాత్మిక గ్రంథముయొక్క సారమే ఈ వసిష్ఠగీత. 8 వేల శ్లోకములతో కూడినది. మూలశ్లోకములు, తెలుగు తాత్పర్యముకలవు, ఇది నాలుగు భాగములు గలిగి రెండు సంపుటములుగ అచ్చు వేయబడియున్నది. ముముక్షువుల కిది పరమావశ్యకమైన గ్రంథము.

డెమ్మీసైజు - పూర్తిక్యాటికో బైండు

ప్రథమ సంపుటము—1160 పేజీలు -	వెల రు. 18.00
ద్వితీయ సంపుటము—1127 పేజీలు -	వెల రు. 18.00
ఒక్కొక్క సంపుటమునకు స్టాంప్డ్ జాకెట్ -	వెల రు. 2.00

మోక్షసాధన రహస్యము

రచయిత: శ్రీ విద్యా ప్రకాశానందగిరిస్వాములవారు

మోక్షముయొక్క స్వరూపమేమి? మోక్షమును పొందుటకు ఉపాయము లేవి? వానిని సాధించుటెట్లు? మోక్షసాధనయందు ఏమే పద్ధతులు ఉపకరించును? మోక్షప్రాప్తికి అంతరాయము లేవి? వానిని దాటుటయెట్లు? ఈ మొదలగు విషయములన్నియు తేటతెల్లముగ ఈ గ్రంథమున వివరింపబడినవి. సాధకులకు అత్యవశ్యకమైన గ్రంథము.

1/8 క్రౌను సైజు—676 పేజీలు—వెల రు. 12.00

(స్టాంప్డ్ జాకెట్టు వెల రు. 1.50)

ఓం

Be Fearless

దైవ ప్రార్థన

క్షుణ్ణమూరియగు సర్వేశ్వరా ! మా చిత్తము నర్వకాల వర్జావస్థల
యందును నీ పాదారవిందములందు లగ్నమై అచంచలమైన భక్తితో
కూడియుండునట్లు అనుగ్రహింపుము !

స్వరక్షదయావిధీ ! ప్రాతఃకాలమున విద్రవేదినడి మొదలు మరల పరుండు
వరకును మనోవాక్కాయములచే మానస ఎనఃకివి అవకారము కలుగ
కుండునట్లును, ఇతర ప్రాణికోట్లకు ఉపకారము చేయుటగునను నద్బుద్ధివి
దయచేయుము !

స్వచ్ఛదానందమూర్తీ ! నిర్మలాత్మా ! మా యంతఃకరణమునందు ఎన్నడును
నీ విధమైన దుష్టనంకల్పముగావి, విషయవాసనగావి, అజ్ఞానవృత్తిగావి
చొరబడకుండునట్లు దయతో అనుగ్రహింపుము.

వైదాంతవేద్యా ! అభయస్వరూపా ! మా యందు భక్తి, జ్ఞాన, వైరాగ్య
దీప్తియు లంకురించి శీఘ్రముగ ప్రవృద్ధములగునట్లు ఆకీర్షింపుము.
మరియు ఈ జన్మమునందే కడతేరి నీ సాన్నిధ్యమున కేతెంచుటకు వలసివ
శక్తిసామర్థ్యములను కరుణతో నొసంగుము.

దైవా ! నీవు భక్తవత్సలుడవు ! దీనులపాటికి కల్పవృక్షమవు ! నీవు తప్ప
మాకు ఇంకెవరుదిక్కు ? విన్ను ఆశ్రయించితిమి. అనత్తునుండి నత్తునకు
గావిపొమ్ము. తమస్సునుండి జ్యోతిలోనికి తీసికొనిపొమ్ము. మృత్యువునుండి
అమృతత్వమును పొందింపజేయుము. ఇదే మా వినతి. అనుగ్రహింపుము.
నీ దరి జేర్చుకొనుము. పాహిమాం, పాహిమాం, పాహిమాం. పాహి !

ఓం తత్ సత్.

(ఈ ప్రార్థనను ఎవరు ప్రతిదినము నియమము తప్పక అదయము
ని దలేచునపుడు రాత్రి పరుండబోవునపుడు ముగ్ధాస్థిగా పఠించుచు
అట్టివారికి జీవితమునం దేలాటి దోషములున్న కలుగకుండుటయే గాక
భగవంతునియొక్క అనుగ్రహమునకు వారు సామ్రులు కాగలరు.)